

STRASAK-rapporten

Anmeldt kriminalitet og politiets straffesaksbehandling

Første tertial 2019

28.05.19

INNHOOLD

1.	INNLEDNING	3
2.	SAMMENDRAG OG VURDERING	4
3.	ANTALL ANMELDELSER	8
3.1	Utviklingen innen ulike kriminalitetstyper	9
3.2	Forholdsmessig fordeling av kriminalitetstyper	12
3.3	Geografiske forskjeller	13
4.	POLITIETS STRAFFESAKSBEHANDLING	15
4.1	Påtaleavgjorte saker	15
4.2	Antall oppklarte saker og oppklaringsprosent	17
4.3	Saksbehandlingstid	20
4.3.1	Gjennomsnittlig saksbehandlingstid – alle saker	20
4.3.2	Gjennomsnittlig saksbehandlingstid innen de ulike kriminalitetstypene	20
4.3.3	Saker med krav til særskilt saksbehandlingstid	22
4.4	Tilrettelagte avhør	24
5.	SAKER UNDER ARBEID	25
5.1	Restanser – ikke påtaleavgjorte saker eldre enn 3 måneder	26
5.2	Påtaleavgjorte, men ikke rettskraftige saker	27
6.	INNDRAGNING	29
	VEDLEGG 1 DATAGRUNNLAG	30
	VEDLEGG 2 LOVBRUDDSKATEGORIER	31

1. Innledning

Politiet skal gjennom forebyggende, håndhevende og hjelpende virksomhet være ledd i samfunnets samlede innsats for å fremme og befeste borgernes rettssikkerhet, trygghet og alminnelige velferd for øvrig, jf. politiloven § 1.

I kriminalitetsbekjempelsen følges to hovedstrategier:

- generelle forebyggende tiltak for å hindre kriminalitet
- straffesaksbehandling

En grunnleggende forutsetning for at straffesaksbehandlingen skal bidra til redusert kriminalitet er at straffbare forhold blir avdekket og oppklart, slik at gjerningspersonene kan straffefølges og ilegges adekvate reaksjoner. Straffesaksbehandlingen må videre være troverdig og inngi tillit i samfunnet.

I denne rapporten presenteres hovedtrekkene i kriminalitetsbilde og politiets straffesaksbehandling for første tertial 2019 og utviklingen de siste fem årene. Blant annet gis det en oversikt over anmeldte lovbrudd og hovedresultater for politiets straffesaksbehandling, herunder antall påtaleavgjørelser, saksbehandlingstid, oppklaringsprosent mv., fordelt på ulike kriminalitetstyper. For en mer utfyllende analyse vises det til STRASAK-rapportene for hele året, hvorav STRASAK-rapporten 2018 er den sist publiserte.

Datagrunnlaget er hentet fra politiets arbeidsregister på straffesaksområdet (STRASAK). Det er Statistisk sentralbyrå som publiserer den offisielle kriminalitetsstatistikken, etter en kvalitetssikring og bearbeiding av blant annet dataene fra STRASAK. Hvis ikke annet er oppgitt er tallmaterialet det henvises til hentet ut per 1. mai hvert enkelt år. En nærmere beskrivelse av datagrunnlaget er gitt i vedlegg 1.

Det gjøres oppmerksom på at det kan forekomme at avrunding fører til at summen/endring i prosent og prosentpoeng ikke blir lik summen av de oppgitte tallene.

2.Sammendrag og vurdering

Tabell 2.1 Hovedtall, 1. tertial 2015–19

Kriminalitetstype	Anmeldelser				Påtaleavgjorte saker				
	2019	Prosent endring 2018-19	Prosent endring 2015-19	Andel	2019	Prosent endring 2018-19	Prosent endring 2015-19	Andel	Oppklaringsprosent
Vinning	29 887	4,1 %	-29,2 %	30 %	29 719	1,0 %	-32,0 %	29 %	26 %
Trafikk	17 087	0,8 %	-5,4 %	17 %	17 298	-1,7 %	-13,1 %	17 %	85 %
Annen	12 237	4,4 %	-22,1 %	12 %	13 039	7,3 %	-21,4 %	13 %	71 %
Narkotika	11 261	-4,1 %	-26,3 %	11 %	11 856	-1,7 %	-29,6 %	12 %	79 %
Vold	11 143	6,9 %	26,1 %	11 %	11 823	13,7 %	27,5 %	12 %	57 %
Økonomi	9 114	-2,5 %	271,8 %	9 %	8 884	-3,5 %	224,5 %	9 %	32 %
Skadeverk	5 522	6,6 %	3,5 %	6 %	5 545	4,5 %	1,2 %	5 %	23 %
Seksuallovbrudd	2 426	-24,7 %	36,1 %	2,4 %	3 058	15,0 %	103,2 %	3,0 %	65 %
Miljø	434	-12,3 %	-15,7 %	0,4 %	518	3,0 %	-18,8 %	0,5 %	66 %
Arbeidsmiljø	247	-3,1 %	-9,2 %	0,2 %	335	9,8 %	12,8 %	0,3 %	73 %
Totalsum	99 358	1,3 %	-10,1 %	100 %	102 075	2,5 %	-12,7 %	100 %	54 %

Kilde: JUS065, JUS309

En svak økning i antall anmeldelser og påtaleavgjorte saker

Fra første tertial 2018 til 2019 har antall anmeldelser økt med 1,3 prosent og antall påtaleavgjørelser med 2,5 prosent. Siste femårsperiode har antall anmeldelser blitt redusert med 10,1 prosent og antall påtaleavgjørelser med 12,7 prosent. Den kraftige nedgangen både i antall anmeldelser og påtaleavgjørelser de siste årene ser dermed ut til å flate ut, og til og med øke noe.

Antall anmeldelser øker for 5 av 10 kriminalitetstyper, mens antall påtaleavgjørelser øker for 7 av 10 kriminalitetstyper.

Det er naturlig at antall påtaleavgjørelser endres i takt med antall anmeldelser. Det at antall påtaleavgjørelser øker, kan også være en følge av at produksjonstapet på grunn av reformen er redusert. Det er positivt at antall påtaleavgjørelser har økt mer enn antall anmeldelser, da dette på noe sikt vil kunne redusere antall restanser.

Oppklaringsprosent noe redusert i forhold til samme periode i 2018

Oppklaringsprosenten varierer erfaringsmessig mellom de ulike kriminalitetstypene da muligheten for å oppklare en sak vil avhenge av tilgjengelige beviser og de ressurser som kan anvendes i arbeide med den enkelte sak.

I første tertial 2019 var oppklaringsprosenten på 54 prosent. Dette er 1,3 prosentpoeng lavere enn for samme periode i 2018, og 2,3 prosentpoeng lavere enn i 2015. Det har særlig vært en nedgang fra første tertial 2018 til 2019 for narkotikalovbrudd (-3,1 prosentpoeng), voldslovbrudd (-1,8 prosentpoeng) og vinningslovbrudd (-1,1 prosentpoeng). For blant annet seksuallovbrudd har det vært en økning i oppklaringsprosenten (0,9 prosentpoeng).

Saksbehandlingstiden fortsetter å øke

Gjennomsnittlig saksbehandlingstid har fra første tertial 2018 til 2019 økt fra 77 til 82 dager for alle saker, og fra 97 til 105 dager for oppklarte saker. For alle kriminalitetstyper med unntak av vinningskriminalitet, har gjennomsnittlig saksbehandlingstid for oppklarte saker

økt fra første tertial 2018 til 2019. Økningen har blant annet sammenheng med at antall restanser er redusert, hvorav mange gamle saker.

Saksbehandlingstiden for voldssaker med særskilt saksbehandlingsfrist er redusert

For visse oppklarte voldssaker er det fastsatt en særskilt saksbehandlingsfrist på 90 dager fra anmeldelse til påtalevedtak i politiet. Første tertial 2019 var gjennomsnittlig saksbehandlingstid 119 for alle saker og 133 dager for oppklarte saker, mot henholdsvis 130 og 141 dager i første tertial 2018. Gjennomsnittlig saksbehandlingstid for disse sakene er dermed redusert i forhold til samme periode i fjor. 46 prosent av de oppklarte sakene første tertial 2019 ble påtaleavgjort innen 90 dager, mot 44 prosent i samme periode i 2018. Det er fortsatt viktig å ha et høyt fokus på sakstypen.

At den gjennomsnittlige saksbehandlingstiden ikke er redusert mer fra første tertial 2018, kan blant annet komme av at det har vært en kraftig økning i antall saker, 17,3 prosent fra første tertial 2018 til 2019.

Saksbehandlingstiden i saker hvor gjerningsperson er under 18 år er redusert

I saker hvor gjerningspersonen er under 18 år skal, som hovedregel, etterforskning gjennomføres og påtalebeslutning fattes innen seks uker etter at vedkommende ble ansett som mistenkt i saken. Fra første tertial 2018 til 2019 har antall forhold med frist økt med 7,9 prosent, gjennomsnittlig saksbehandlingstid for alle forhold er redusert med 5,6 dager og andelen innenfor frist har økt fra 63 til 69 prosent.

Saksbehandlingstiden i voldtektssaker øker

Det er fastsatt et mål om gjennomsnittlig saksbehandlingstid i voldtektssaker på 130 dager fra anmeldelse til påtalevedtak i politiet. I første tertial 2019 økte antall påtaleavgjorte voldtektssaker med 13,6 prosent i forhold til samme periode i 2018. Gjennomsnittlig saksbehandlingstid økte med 12,7 dager for alle saker og 30,4 dager for oppklarte saker.

En lang saksbehandlingstid i voldtektssakene kan i stor grad ha sammenheng med at dette er saker som kan ha et komplekst bevisbilde og kreve en omfattende etterforskning. Samtidig antas den økte saksbehandlingstiden å være en konsekvens av flere anmeldelser, noe som har utfordrer politiets saksbehandlingskapasitet.

Antall restanser er redusert

Antall saker eldre enn 3 måneder som ikke er påtaleavgjort ved utgangen av første tertial 2019 er redusert med 6,8 prosent i forhold til utgangen av første tertial 2018, men økt med 0,1 prosent i forhold til første tertial 2015. Saker eldre enn 12 måneder har økt med 0,8 prosent (+67 saker). Flere distrikter har jobbet målrettet mot å redusere restansene.

Andel tilrettelagte avhør innenfor frist øker

I første tertial 2019 ble 53 prosent av de 1 741 førstegangsavhørene gjennomført innenfor frist, mot 45 prosent i samme periode i 2018 (1 936 saker). Ekskluderes avhør hvor forhold utenfor politiets kontroll har ført til fristbrudd, ble 58 prosent av avhørene gjennomført innenfor frist, mot 50 i tilsvarende periode i 2018. Det er positivt at det er en økning i andelen avhør innenfor frist, men antall fristbrudd er fortsatt for høyt.

Samlet inndragningsbeløp er omtrent samme nivå som i 2018

Samlet inndragningsbeløp var i første tertial 2019 på 41,9 mill. kroner, mens det var på 48,2 og 45,5 mill. kroner i samme periode i 2017 og 2018. Enkelt saker kan ha stor påvirkning på resultatet i det enkelte år.

Særskilt om enkelte kriminalitetstyper

Seksuallovbrudd

Antall anmeldte seksuallovbrudd i første tertial 2019 er redusert med 24,7 prosent i forhold til samme periode i 2018, men fortsatt 36,1 prosent høyere enn i samme periode i 2015.

Antall påtaleavgjorte saker har økt med 15,0 prosent fra første tertial 2018 til 2019, og med 103,2 prosent i forhold til første tertial 2015. Oppklaringsprosenten i første tertial 2019 var 65 prosent, mot henholdsvis 64 og 61 prosent i første tertial 2018 og 2015. Samtidig har saksbehandlingstiden for oppklarte saker økt kraftig, særlig i saker som gjelder seksuell omgang og voldtekt av barn under 14 år. Endringene i politiets straffesaksbehandling innenfor seksuallovbrudd skyldes i stor grad at Øst politidistrikt i første tertial 2019 påtaleavgjorde en nettsak med svært mange fornærmede.

Voldslovbrudd

Antall anmeldte voldslovbrudd økte fra første tertial 2018 til 2019 med 6,9 prosent og med 26,1 i forhold til første tertial 2015. Antall påtaleavgjorte saker økte i samme periode med henholdsvis 13,7 og 27,5 prosent. Oppklaringsprosenten har i femårsperioden vært relativt stabil, mellom 56 og 59 prosent.

Fra første tertial 2018 til 2019 er det særlig grov kroppskrenkelse og kroppsskade som har økt, med 20,0 prosent (+152 saker), mens det har vært en nedgang i antall saker knyttet til mishandling i nære relasjoner på 3,9 prosent (-51 saker).

I første tertial 2019 er det registrert 10 drapssaker med 10 ofre og 10 gjerningspersoner, mens det i samme periode i 2018 var registrert 8 drapssaker med 8 ofre.

Alvorlige volds- og seksuallovbruddene faller inn under de sentralt prioriterte sakstypene, og en adekvat avdekking og iringeføring av sakene forutsetter ofte høy fagkompetanse og omfattende etterforskning. Selv om begge kriminalitetstypene relativt sett utgjør en mindre andel av den registrerte kriminaliteten, medfører den siste tids økning et stort ressursbehov. Dette er av et slikt omfang at det ikke fullt ut kan anses kompensert gjennom den nedgangen man har registrert innen andre kriminalitetstyper som trafikk, narkotika og vinning, da dette er sakstyper som det erfaringsmessig er mindre ressurskrevende å behandle.

Vinningslovbrudd

Vinningslovbrudd står for 30 prosent av alle anmeldte lovbrudd. Både antall anmeldte og påtaleavgjorte vinningslovbrudd økte fra første tertial 2018 til 2019.

Narkotikalovbrudd

Antall anmeldte og påtaleavgjorte narkotikalovbrudd ble redusert med henholdsvis 4,1 og 1,7 prosent fra første tertial 2018 til 2019. Nedgangen det siste året har særlig kommet innenfor narkotikalovbrudd etter legemiddeloven og straffeloven § 231¹. Antall anmeldelser for grove narkotikaovertrедelser har økt med 24,7 prosent fra første tertial 2018 til 2019. Økningen kan tyde på at innsatsen mot den grove og organiserte narkotikakriminaliteten har høy prioritet, og at den særskilte satsingen mot gjengkriminalitet har effekt. Samtidig kan nedgangen i andre narkotikalovbrudd tyde på at politiet har mindre oppmerksomhet mot å avdekke og straffeforfølge saker som alene gjelder ulovlig bruk av narkotika.

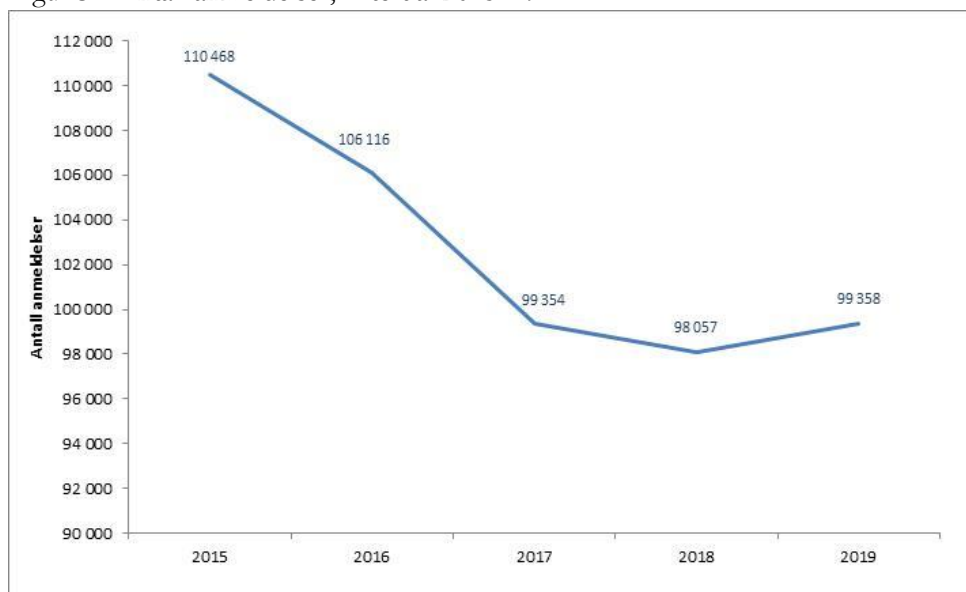
Oppklaringsprosenten er fremdeles høy for narkotikalovbrudd, men fra første tertial 2018 til 2019 ser vi en nedgang fra 82 til 79 prosent. Dette kan ha sammenheng med at det i de senere år er anmeldt færre saker for narkotikalovbrudd på legemiddeloven.

¹ Statistikkgrupper inkludert i lovbruddskategorien Narkotikalovbrudd etter straffeloven (narkotika-overtrедelser) gitt i vedlegg 2.

3. Antall anmeldelser

I første tertial 2019 ble det anmeldt 99 358 lovbrudd, hvorav 96 123 er registrert med Norge som gjerningssted². Dette er en økning på 1,3 prosent i forhold til samme periode i 2018, men en nedgang på 10,1 prosent i forhold til 2015. De øvrige årene i femårsperioden har alle hatt en markant reduksjon i antall anmeldelser.

Figur 3.1 Antall anmeldelser, 1. tertial 2015–19

Kilde: JUS065

Anmeldelsesstatistikken i denne rapporten, som blant annet avspeiles i figur 3.1, er basert på straffbare forhold som enten blir anmeldt til politiet eller som politiet selv anmelder. Det er således den registrerte kriminaliteten som presenteres.

Det vil være en rekke lovbrudd som av ulike årsaker ikke blir meldt til eller avdekket av politiet og dermed ikke bli registrert. Dette omtales gjerne som mørketallskriminalitet. I politiets innbyggerundersøkelse for 2018 svarer kun 40 prosent av de som oppgir å ha vært utsatt for kriminalitet det siste året, at de har anmeldt hendelsen eller planlegger å gjøre det³. Det er imidlertid store forskjeller avhengig av hvilket lovbrudd de har opplevd. En nærmere omtale av mørketall ble gitt i STRASAK-rapporten 2018.

Ulike årsaker kan påvirke kriminalitetsutviklingen. Noe kan skyldes adekvate og effektive tiltak av forebyggende karakter innen et kriminalitetsområde, mens teknologisk utvikling, endrede forsikringsvilkår, økte bøtesatser/straffer, økt oppdagelsesrisiko eller økte levekår er andre forhold som antas å påvirke antall lovbrudd. Samtidig kan fornærmedes eller samfunnets ønske om å anmelde et forhold endres og slik påvirke utviklingen av den registrerte kriminaliteten innen en eller flere kriminalitetstyper.

² Hvis annet ikke fremgår omfatter statistikken alle anmeldelser registrert i Norge. Det innebærer at også lovbrudd begått i utlandet, men anmeldt i Norge, innbefattes.

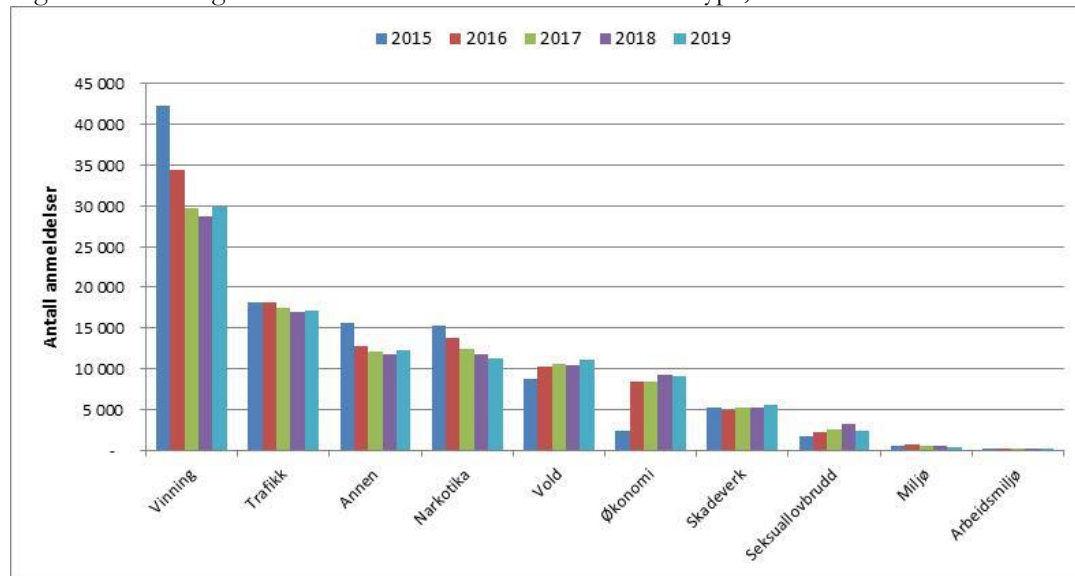
³ Politiets innbyggerundersøkelse 2018, Kantar TNS, 2019

Innen enkelte saksområder vil antall anmeldelser i stor grad avhenge av politiets egen innsats og prioritering. Dette gjør seg blant annet gjeldende ved arbeidsmarkeds kriminalitet, trafikklovbrudd og narkotikalovbrudd, men også kriminalitet som kan ramme særlige sårbare grupper. Hatkriminalitet og menneskehandel er eksempler på sistnevnte.

3.1 Utviklingen innen ulike kriminalitetstyper

Som det vises til ovenfor økte antall anmeldelser totalt med 1,3 prosent fra første tertial 2018 til 2019. Det er imidlertid store forskjeller mellom de ulike kriminalitetstypene, som vist i figur 3.2 og tabell 3.1.

Figur 3.2 Utviklingen i anmeldte lovbrudd etter kriminalitetstype, 1. tertial 2015–19

Kilde: JUS065

Tabell 3.1 Antall anmeldte lovbrudd etter kriminalitetstype, 1. tertial 2015–19

Kriminalitetstype	2015	2016	2017	2018	2019	Prosent endring 2018-19	Prosent endring 2015-19
Vinning	42 231	34 375	29 650	28 722	29 887	4,1 %	-29,2 %
Trafikk	18 060	18 087	17 547	16 957	17 087	0,8 %	-5,4 %
Annen	15 715	12 871	12 122	11 719	12 237	4,4 %	-22,1 %
Narkotika	15 271	13 851	12 378	11 746	11 261	-4,1 %	-26,3 %
Vold	8 836	10 277	10 573	10 420	11 143	6,9 %	26,1 %
Økonomi	2 451	8 507	8 409	9 345	9 114	-2,5 %	271,8 %
Skadeverk	5 334	4 967	5 207	5 178	5 522	6,6 %	3,5 %
Seksuallovbrudd	1 783	2 273	2 655	3 220	2 426	-24,7 %	36,1 %
Miljø	515	661	556	495	434	-12,3 %	-15,7 %
Arbeidsmiljø	272	247	257	255	247	-3,1 %	-9,2 %
Totalsum	110 468	106 116	99 354	98 057	99 358	1,3 %	-10,1 %

Kilde: JUS065

I anmeldelsene registrert første tertial 2019 var Norge gjerningssted i 96,7 prosent av sakene, som vist i tabell 3.2. Det er imidlertid forskjeller mellom de ulike kriminalitetstypene hva gjelder andel med gjerningssted utenfor Norge. Blant annet har en relativ stor andel av anmeldelsene registrert som tyveri fra person på offentlig sted (vinningslovbrudd) og bedrageri (økonomilovbrudd) utlandet som gjerningssted.

Tabell 3.2 Antall anmeldte lovbrudd etter kriminalitetstype og gjerningssted, 1. tertial 2018 og 2019

Kriminalitetstype	2018			2019		
	Alle anm.	Gj.land Norge	Andel gj.land Norge	Alle anm.	Gj.land Norge	Andel gj.land Norge
Vinning	28 722	26 724	93,0 %	29 887	27 978	93,6 %
Trafikk	16 957	16 699	98,5 %	17 087	16 763	98,1 %
Annen	11 719	11 643	99,4 %	12 237	12 166	99,4 %
Narkotika	11 746	11 696	99,6 %	11 261	11 208	99,5 %
Vold	10 420	10 319	99,0 %	11 143	10 998	98,7 %
Økonomi	9 345	8 491	90,9 %	9 114	8 454	92,8 %
Skadeverk	5 178	5 166	99,8 %	5 522	5 505	99,7 %
Seksuallovbrudd	3 220	3 189	99,0 %	2 426	2 385	98,3 %
Miljø	495	448	90,5 %	434	420	96,8 %
Arbeidsmiljø	255	253	99,2 %	247	246	99,6 %
Totalsum	98 057	94 628	96,5 %	99 358	96 123	96,7 %

Kilde: JUS063, JUS065

Vinning

Reduksjonen i antall anmeldelser i første tertial 2015–2019 skyldes først og fremst en nedgang i anmeldte *vinningslovbrudd*, jf. figur 3.2 og tabell 3.1. Som det fremgår av nevnte tabell er vinningslovbruddene redusert med 29,2 prosent sammenlignet med samme periode i 2015. Hvis alminnelige bedragerier, som er flyttet fra kriminalitetstypen vinning til kriminalitetstypen økonomi, inkluderes i vinningstallene, er reduksjonen for denne kriminalitetstypen 15,0 prosent sammenliknet med 2015. Antall registrerte vinningssaker i første tertial 2019 økte med 4,1 prosent, eller 1 165 saker, sammenlignet med 2018, men inkluderes de alminnelige bedrageriene var økningen på 3,5 prosent. For grovt tyveri fra bolig og tyveri fra person på offentlig sted har det vært en nedgang (2,3 og 2,2 prosent) fra første tertial 2018 til 2019.

Ran har hatt en økning på 14,5 prosent fra første tertial 2018 til 2019, mens det har vært en nedgang fra første tertial 2015 til 2019 på 7,5 prosent. Til sammen har antall anmeldte ran det siste året økt fra 248 til 284 saker. Det er særlig anmeldte ran begått i utlandet som har økt, mens antall ran begått i Norge har økt med 9,6 prosent (22 anmeldelser).

Nedgangen i vinningslovbrudd de siste årene har vært en trend som også er sett i andre europeiske land Norge vanligvis sammenligner seg med. Det er usikkert hva som er årsaken til den generelle nedgangen. Noe kan ha sammenheng med digitalisering av økonomiske verdier, endrede betalingsmåter og sikringstiltak, samt en generell bedring av levekårene i Øst-Europa. Politiet i Norge har videre hatt en målrettet satsing for å redusere vinningslovbruddene, særlig den organiserte vinningskriminaliteten. Andre mulige årsaker til nedgangen i vinningslovbrudd er at de kriminelle nå begår lovbrudd på den digitale arena. Dette er lovbrudd som ofte tilordnes andre kriminalitetstyper enn vinningslovbrudd.

En nærmere omtale av utviklingen innenfor vinningslovbrudd de siste årene er gitt i STRASAK-rapporten 2018.

Narkotika

Det totale omfanget av narkotikakriminaliteten er vanskelig å beregne fordi avdekkingsgraden ansees å være lav. Antall anmeldte narkotikalovbrudd i første tertial 2019 er redusert med 4,1 prosent i forhold til samme periode i 2018, og med 26,3 prosent i forhold til 2015. Nedgangen det siste året har særlig kommet innenfor narkotikalovbrudd

etter legemiddeloven og straffeloven § 231⁴. Samtidig har antall anmeldelser av grove narkotikaovertrедelser økt med 24,7 prosent fra første tertial 2018 til 2019, fra 299 til 373 saker. Nedgangen i narkotikasakene kan gjenspeile at politiet de senere årene har hatt mindre oppmerksomhet mot å avdekke og straffeforfølge saker som alene gjelder ulovlig bruk av narkotika, samtidig som innsatsen mot den grove og organiserte narkotikakriminaliteten gis høy prioritet.

Trafikk

Antall anmeldte trafikklovbrudd økte med 0,8 prosent fra første tertial 2018 til 2019, fra 16 957 til 17 087 saker. I forhold til samme periode i 2015 har det vært en nedgang på 5,4 prosent. Fra første tertial 2018 til 2019 har det spesielt vært en økning i antall anmeldelser knyttet til kjøring i påvirket tilstand (+203 saker) og ordinære fartskontroller (+373 saker), samtidig som det har vært en nedgang i antall anmeldelser knyttet til automatisk trafikk kontroll (ATK) (-413 saker) og brudd på kjøre- og hviletidsbestemmelsene (-208 saker).

Seksuallovbrudd

I perioden 2015-2018 har det vært en markant årlig økning i antall seksuallovbrudd, særlig seksuelle overgrep mot barn. Fra første tertial 2018 til 2019 har imidlertid antall anmeldelser blitt redusert med 24,7 prosent (-794 saker), mens økningen fra 2015 er på 36,1 prosent (+643 saker). Nedgangen i forhold til første tertial 2018 er særlig knyttet opp mot seksuelle overgrep mot barn, ved at seksuell omgang og voldtekt av barn under 14 år er redusert med 29,1 prosent (-111 saker), seksuell omgang med barn 14-16 år er redusert med 38,3 prosent (-80 saker) og antall anmeldelser knyttet opp mot overgrepsmateriale og pornografi er redusert med 60,9 prosent (-521 saker). En årsak til nedgangen er spesielt at Øst politidistrikt, som har hatt flere store nettsaker, har hatt 64,6 prosent færre anmeldelser enn i samme periode i 2018.

Antall anmeldelser for voldtekt mot voksne var i første tertial 2019 på samme nivå som i 2018 (543 saker), mens det var en økning på 33,4 prosent i forhold til 2015 (+136 saker). Antall voldtektsanmeldelser synes å ha stabilisere seg det siste året, etter den store økning som har vært registrert de siste årene. Etter Kripas' oppfatning er det grunn til å tro at økt åpenhet omkring temaet, med blant annet ulike former for kampanjer, har gjort at flere har valgt å anmelde.

Som nevnte ovenfor er antall anmeldelser for seksuell omgang og voldtekt av barn under 14 år redusert med 29,1 prosent i forhold til første tertial 2018, mens antallet har økt med 54,9 prosent i forhold til 2015. Den teknologiske utviklingen har i stor grad muliggjort nettrelaterte overgrep, og i de seneste årene er det derfor registrert en betydelig økning i antall internettrelaterte saker hvor fornærmede er under 16 år. Økningen anses i stor grad å ha sin årsak i at gjerningspersonene når mange ofre gjennom internett og at politiet gjennom sine etterforskninger identifiserer mange fornærmede i det som ofte i utgangspunktet var en sak med en eller få fornærmede.

Seksuallovbrudd er en kriminalitetstype hvor det tradisjonelt har vært store mørketall og som man gjennom økt oppmerksomhet har ønsket å avdekke og straffeforfølge. Politiets økte innsats antas dermed å ha bidratt til flere anmeldelser, samtidig som etterforskningen

⁴ Statistikkgrupper inkludert i lovbruddskategorien Narkotikalovbrudd etter straffeloven (narkotikaovertrедelser) gitt i vedlegg 2.

av flere store saker har fått fokus i media og vist fornærmede at det nytter å anmelde. Selv om flere forhold nå avdekkes, antas fortsatt mørketallene innenfor seksuallovbrudd å være høye. Årsakene til dette antas blant annet å være at mange av ofrene ikke anmelder forholdene fordi de føler skam og skyld eller fordi de ikke vet at de over internett har kommunisert med en annen enn den de trodde.

Vold

Antall anmeldte voldslovbrudd hadde fra første tertial 2018 til 2019 en økning på 6,9 prosent, og en økning på 26,1 prosent i forhold til 2015. Blant annet har antall anmeldelser knyttet til trusler og mishandling i nære relasjoner økt i femårsperioden.

Fra første tertial 2018 til 2019 er det særlig grov kroppskrenkelse og kroppsskade som har økt, med 20,0 prosent (+152 saker), og antall anmeldelser er nå det høyeste for første tertial siste 5 år. Trusler har fra første tertial 2018 til 2019 økt med 3,1 prosent (inkludert trusler knyttet til kriminalitetstypen annen) (+94 saker). Antall anmeldelser av mishandling i nære relasjoner er fra første tertial 2018 til 2019 redusert med 3,9 prosent (-51 saker), mens det har vært en økning fra 2015 til 2019 på 3,6 prosent (+44 saker).

Selv om man gjennom målrettet innsats antas å ha avdekket flere forhold innenfor mishandling i nære de siste årene, vil den nære relasjonen mellom fornærmede og voldsutøver fremdeles føre til at mange fornærmede ikke ønsker å anmelde straffbare forhold. Det vil derfor fortsatt være store mørketall innen denne sakstypen.

Økonomi

Alminnelige bedragerier ble i oktober 2015 flyttet fra kriminalitetstypen vinning til kriminalitetstypen økonomi. Hvis disse holdes utenfor er antall anmeldelser fra første tertial 2018 til 2019 redusert med 8,3 prosent, men økt 26,5 prosent fra 2015 til 2019. Inkludert alminnelige bedragerier var det fra første tertial 2018 til 2019 en reduksjon på 2,5 prosent.

I tillegg til endringen vist til ovenfor, er identitetskrenkelser etter Straffeloven 2005 § 202 nå tilordnet økonomilovbrudd. De straffbare forholdene som omfattes av denne bestemmelsen var tidligere delt mellom to ulike straffebud og statistikkmessig tilordnet kriminalitetstypen annen. Den reelle økningen i antallet anmeldelser innen kriminalitetstypen økonomi i femårsperioden antas derfor å være betydelig mindre enn 26,5 prosent, uten at det er mulig å angi dette presist.

3.2 Forholdsmessig fordeling av kriminalitetstyper

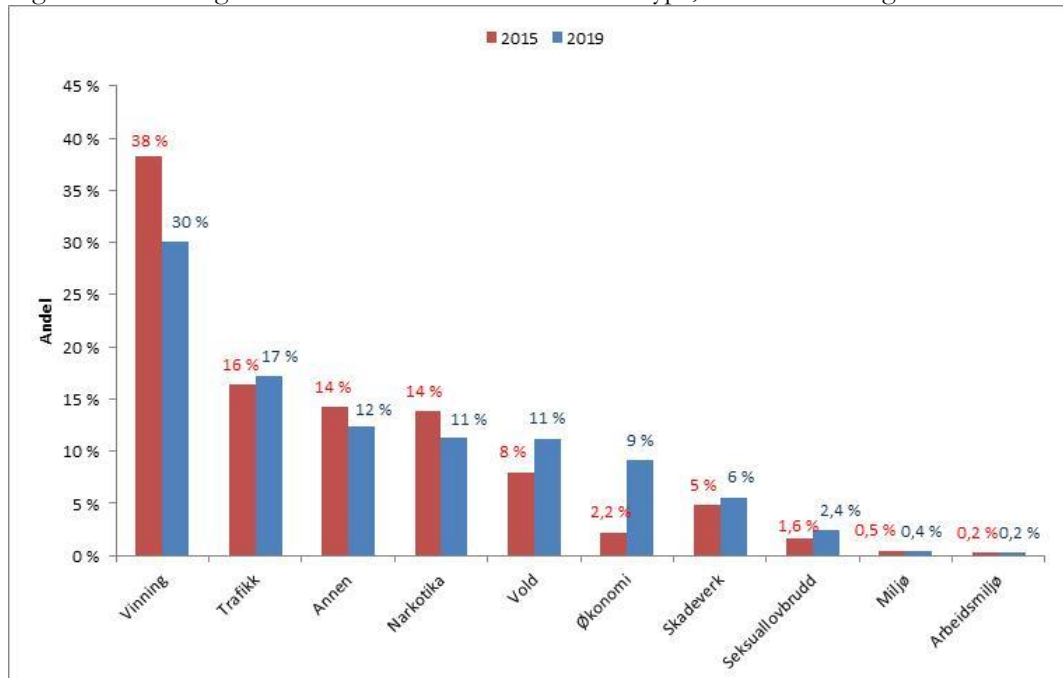
Sammenligner man kriminalitetsbildet i første tertial 2019 med samme periode i 2015 er andelen vinningssaker betydelig redusert, samtidig som økonomisaker utgjør en større andel, jf. figur 3.3. Som nevnt tilskrives dette i stor grad endringer i statistikkgrunnlaget, men også en reell nedgang i antall vinningssaker.

Voldssakene utgjør nå 11 prosent av den registrerte kriminaliteten mot 8 prosent i samme periode i 2015⁵. Likeledes ser man at seksuallovbruddenes andel har økt fra 1,6 prosent til 2,4 prosent. Volds- og seksuallovbruddene har til sammen gått fra en andel på 10 i første

⁵ Det er en statistikkgruppe knyttet til trusler som før oktober 2015 var tilordnet kriminalitetstypen annen som nå er tilordnet vold. Denne statistikkgruppen har hatt marginal innvirkning på andelen og hvis den inkluderes vil andelen fortsatt være 8 og 11 prosent.

tertial 2015 til 14 prosent i samme periode i 2019. Disse kriminalitetstypene inneholder lovbruddskategorier som er særlig prioritert, og som kan være ressurskrevende å behandle. En forholdsmessig økning av disse sakstypene utfordrer dermed politiets etterforskningskapasitet. Den forholdsmessige reduksjonen fra første tertial 2015 til 2019 innen andre kriminalitetstyper som vinning, trafikk og narkotika kan ikke kompenseres for dette, da de fleste sakene innenfor disse kriminalitetstypene nødvendigvis gjør mindre ressurskrevende etterforskningsinnsats.

Figur 3.3 Fordeling av anmeldte saker etter kriminalitetstype, 1. tertial 2015 og 2019

Kilde: JUS068

3.3 Geografiske forskjeller

Det er store forskjeller mellom politidistriktene, både når det gjelder demografi, geografi og befolkningsgrunnlag. Dette gjenspeiles i distriktenes andel av den registrerte kriminaliteten, som varierer fra 2 til 23 prosent. Samtidig er det store ulikheter i sammensetningen av de enkelte distriktenes saksportefølge, jf. tabell 3.3 og 3.4. I tabellene nedenfor er ikke anmeldelser av lovbrudd begått i utlandet inkludert. Dette medfører at tallene i kapittel 3.3 ikke er direkte sammenlignbare med tall presentert tidligere i dette kapitlet. For eksempel står vinningslovbrudd for 30 prosent av alle anmeldelsene *registrert* i Norge, men bare 29 prosent av alle anmeldelsene av lovbrudd *begått* i Norge⁶.

Som det fremgår ble 23 prosent av det totale antall anmeldelser for lovbrudd begått i Norge som helhet registrert i Oslo politidistrikt i første tertial 2019, mens kun 2 prosent ble registrert i Finnmark. 29 prosent av alle vinningslovbruddene ble registrert i Oslo, mens kun 3 prosent av alle miljølovbrudd ble registrert der. Oslo har også en stor andel av det totale antall voldssaker, dvs. 23 prosent. Øst politidistrikt, som nå har 11 prosent av alle anmeldte seksuallovbrudd i første tertial 2019, hadde i første tertial 2018 en andel på

⁶ Se tabell 3.2 for en oversikt over hvor stor andel av de anmeldte lovbruddene som er begått i Norge.

24 prosent på grunn av at de avdekket flere store nettsaker med mange fornærmede lokalisert over hele landet.

Ser man på sammensetningen av distriktenes saksportefølge viser tabell 3.4 at vinningslovbruddene utgjorde 37 prosent av alle anmeldelsene i Oslo politidistrikt, mens de til sammenligning kun utgjorde 14 prosent av alle anmeldelsene i Nordland politidistrikt.

Tabell 3.3 Distriktenes andel av det totale antall anmeldelser i landet som helhet og de ulike kriminalitetstypene, 1. tertial 2019

Distrikt	TOTALT	Vinning	Trafikk	Annen	Narkotika	Vold	Økonomi	Skadeverk	Seksuallovbrudd	Miljø	Arbeidsmiljø
Oslo	23 %	29 %	12 %	24 %	21 %	23 %	26 %	28 %	14 %	3 %	14 %
Øst	14 %	14 %	16 %	13 %	13 %	13 %	15 %	11 %	11 %	8 %	9 %
Innlandet	6 %	5 %	9 %	5 %	6 %	5 %	6 %	4 %	7 %	6 %	6 %
Sør-Øst	12 %	11 %	14 %	11 %	12 %	12 %	13 %	11 %	10 %	7 %	11 %
Agder	6 %	6 %	6 %	7 %	7 %	7 %	4 %	6 %	6 %	12 %	6 %
Sør-Vest	10 %	11 %	9 %	10 %	11 %	10 %	7 %	13 %	10 %	7 %	13 %
Vest	10 %	11 %	10 %	9 %	8 %	9 %	10 %	9 %	11 %	6 %	15 %
Møre og Romsdal	4 %	2 %	5 %	3 %	4 %	4 %	3 %	3 %	8 %	8 %	6 %
Trøndelag	7 %	7 %	8 %	7 %	7 %	7 %	8 %	9 %	11 %	11 %	11 %
Nordland	4 %	2 %	5 %	4 %	5 %	5 %	3 %	3 %	5 %	8 %	4 %
Troms	3 %	2 %	4 %	4 %	4 %	3 %	2 %	2 %	5 %	10 %	3 %
Finnmark	2 %	1 %	2 %	2 %	2 %	2 %	1 %	1 %	2 %	15 %	2 %
Alle distrikt	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %

Kilde: JUS063

Tabell 3.4 Den forholdsmessige fordelingen av kriminalitetstypene i hvert politidistrikt, 1. tertial 2019

Distrikt	TOTALT	Vinning	Trafikk	Annen	Narkotika	Vold	Økonomi	Skadeverk	Seksuallovbrudd	Miljø	Arbeidsmiljø
Oslo	100 %	37 %	9 %	13 %	11 %	12 %	10 %	7 %	1 %	0 %	0 %
Øst	100 %	29 %	20 %	12 %	11 %	11 %	10 %	5 %	2 %	0 %	0 %
Innlandet	100 %	22 %	28 %	12 %	13 %	9 %	9 %	4 %	3 %	0 %	0 %
Sør-Øst	100 %	27 %	20 %	12 %	12 %	12 %	9 %	5 %	2 %	0 %	0 %
Agder	100 %	30 %	17 %	14 %	13 %	12 %	6 %	5 %	2 %	1 %	0 %
Sør-Vest	100 %	31 %	15 %	13 %	13 %	11 %	6 %	7 %	2 %	0 %	0 %
Vest	100 %	33 %	18 %	12 %	9 %	11 %	9 %	5 %	3 %	0 %	0 %
Møre og Romsdal	100 %	18 %	23 %	12 %	13 %	12 %	9 %	5 %	6 %	1 %	0 %
Trøndelag	100 %	26 %	19 %	12 %	11 %	10 %	10 %	7 %	4 %	1 %	0 %
Nordland	100 %	14 %	23 %	14 %	17 %	15 %	7 %	5 %	3 %	1 %	0 %
Troms	100 %	19 %	21 %	15 %	16 %	12 %	6 %	4 %	4 %	1 %	0 %
Finnmark	100 %	16 %	22 %	13 %	14 %	17 %	6 %	5 %	3 %	4 %	0 %
Alle distrikt	100 %	29 %	17 %	13 %	12 %	11 %	9 %	6 %	2 %	0 %	0 %

Kilde: JUS063

4. Politiets straffesaksbehandling

4.1 Påtaleavgjorte saker

Det ble totalt påtaleavgjort 102 075 lovbrudd i første tertial 2019, hvorav 51 513 er å anse som oppklart.

Tabell 4.1 Antall påtaleavgjørelser, 1. tertial 2015–19

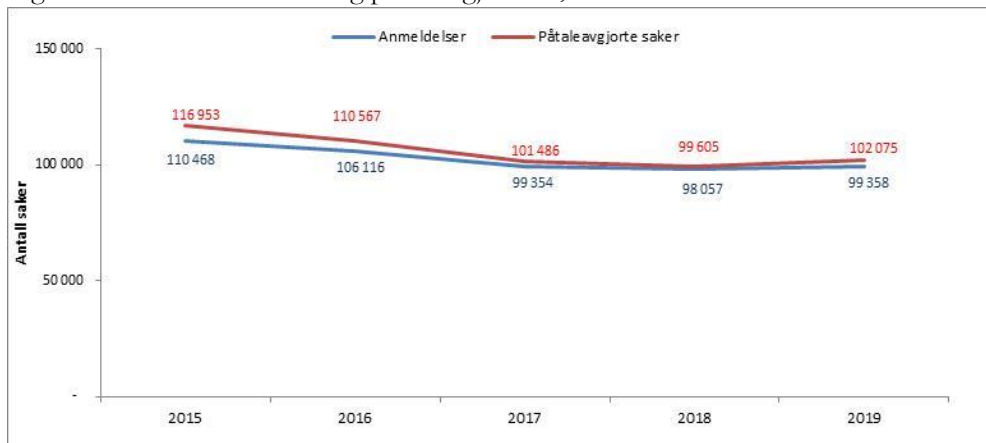
	2015	2016	2017	2018	2019	Prosent endring 2018-19	Prosent endring 2015-19
Påtaleavgjorte lovbrudd	116 953	110 567	101 486	99 605	102 075	2,5 %	-12,7 %
Påtaleavgjorte lovbrudd som er oppklart	62 420	58 274	53 356	51 513	51 356	-0,3 %	-17,7 %

Kilde: JUS309

Antall påtaleavgjørelser økte med 2,5 prosent fra første tertial 2018 til 2019, mens den fra første tertial 2015 til 2019 er redusert med 14 878 saker eller 12,7 prosent. Nedgangen fra 2015 må ses i sammenheng med at antall registrerte anmeldelser i samme periode har gått ned og at saksporteføljen til distriktene nå inneholder flere krevende og komplekse saker enn tidligere.

Antall påtaleavgjorte saker i første tertial har i femårsperioden vært noe høyere enn antall nye anmeldelser, jf. figur 4.1. En høy produksjon av påtaleavgjørelser er viktig for å hindre eller bygge ned restanser. Det påpekes at det nødvendigvis ikke er de samme sakene som er anmeldt i et år som også blir påtaleavgjort samme år, da påkrevet saksbehandlingstid fører til at en rekke saker blir påtaleavgjort i et senere år enn de er anmeldt.

Figur 4.1 Antall anmeldelser og påtaleavgjørelser, 1. tertial 2015–19

Kilde: JUS065, JUS309

Antall påtaleavgjørelser for de ulike kriminalitetstypene

Antall påtaleavgjørelser er nødvendigvis nært knyttet opp mot antall anmeldelser innen en kriminalitetstype. Som for anmeldelser i første tertial 2019 er det flest påtaleavgjørelser innen kriminalitetstypene vinning, trafikk og annen, jf. tabell 4.2.

Tabell 4.2 Antall påtaleavgjørelser fordelt på kriminalitetstype, 1. tertial 2015–19

Kriminalitetstype	2015	2016	2017	2018	2019	Prosent endring 2018-19	Prosent endring 2015-19	Andel av påtaleavgjorte lovbrudd 2019
Vinning	43 701	36 249	30 606	29 426	29 719	1,0 %	-32,0 %	29 %
Trafikk	19 896	18 913	17 947	17 589	17 298	-1,7 %	-13,1 %	17 %
Annen	16 579	13 594	12 576	12 152	13 039	7,3 %	-21,4 %	13 %
Narkotika	16 851	14 874	13 223	12 055	11 856	-1,7 %	-29,6 %	12 %
Vold	9 271	10 592	10 333	10 399	11 823	13,7 %	27,5 %	12 %
Økonomi	2 738	8 086	8 062	9 210	8 884	-3,5 %	224,5 %	9 %
Skadeverk	5 477	5 233	5 306	5 308	5 545	4,5 %	1,2 %	5 %
Seksuallovbrudd	1 505	1 970	2 456	2 658	3 058	15,0 %	103,2 %	3,0 %
Miljø	638	799	684	503	518	3,0 %	-18,8 %	0,5 %
Arbeidsmiljø	297	257	293	305	335	9,8 %	12,8 %	0,3 %
Totalsum	116 953	110 567	101 486	99 605	102 075	2,5 %	-12,7 %	100 %

Kilde: JUS309

Vinningslovbrudd

En stor andel av påtaleavgjørelsene (29 prosent) er fremdeles knyttet til vinningslovbrudd, selv om antall avgjørelser innen kriminalitetstypen er redusert med 13 982 saker eller 32,0 prosent sammenlignet med første tertial 2015. Noe av endringen skyldes, som nevnt, endret statistikkgrunnlag, da enkelte saksnummer som tidligere var tilordnet vinning fra 1. oktober 2015 ble lagt inn under kriminalitetstypen økonomi. Fra første tertial 2018 til 2019 har antall påtaleavgjørelser innen vinning økt med 293 saker eller 1,0 prosent. Denne økningen har sammenheng med at antall registrerte anmeldelser i samme periode har økt med 4,1 prosent.

Narkotikalovbrudd

I første tertial 2019 utgjorde narkotikalovbrudd 12 prosent av de påtaleavgjorte sakene. Innen denne kriminalitetstypen er antall avgjørelser redusert med 4 995 saker eller 29,6 prosent fra første tertial 2015 til 2019. Fra første tertial 2018 til 2019 er antall avgjørelser redusert med 199 saker eller 1,7 prosent.

Trafikklovbrudd

Trafikklovbrudd utgjorde i første tertial 2019 17 prosent av de påtaleavgjorte sakene. Også innen denne kriminalitetstypen ses en reduksjon i antall påtaleavgjørelser fra første tertial 2015 til 2019. Nedgangen utgjør 2 598 avgjørelser eller 13,1 prosent. Fra første tertial 2018 til 2019 er antall påtaleavgjørelser redusert med 1,7 prosent til tross for at det i samme periode er registrert en økning i antall anmeldelser på 0,8 prosent. Trafikksakenes andel av totalt antall påtaleavgjørelser har ligget stabilt på mellom 16,9 til 17,7 prosent i hele femårsperioden.

Voldslovbrudd

Voldssakene utgjorde i første tertial 2019 12 prosent av de påtaleavgjorte sakene, mot 8 prosent i samme periode i 2015. Det er en økning på 2 552 avgjørelser fra første tertial 2015 til 2019 eller 27,5 prosent. Fra første tertial 2018 til 2019 er økningen 13,7 prosent. Tilsvarende tall for antall anmeldelser er 26,1 og 6,9 prosent. Økningen fra første tertial 2018 til 2019 er særlig knyttet opp en økning i antall kroppskrenkelser (+627 saker).

Seksuallovbrudd

Det ses en fortsatt stor økning i antall påtaleavgjorte seksuallovbrudd. Økningen fra første tertial 2015 til 2019 er på 1 553 saker eller 103,2 prosent, mens den fra første tertial 2018 til

2019 er på 400 saker eller 15,0 prosent. Av økningen på 400 saker fra første tertial 2018 til 2019 står overgrepsmateriale og pornografi for 46 prosent av sakene.

Første tertial 2019 utgjorde seksuallovbruddene 3,0 prosent av de påtaleavgjorte sakene, mens de i første tertial 2015 utgjorde 1,3 prosent. Økningen må ses i sammenheng med økning i antall anmeldelser i samme periode.

Hovedgrunnen til økningen i påtaleavgjorte saker fra første tertial 2018 til 2019 kommer av Øst politidistrikt i første tertial 2019 påtaleavgjorde en stor nettsak, noe som medførte at distriktet i første tertial 2019 hadde 28 prosent av alle de oppklarte sakene, mot normalt mellom 8 og 14 prosent.

Mens antall anmeldte seksuallovbrudd er redusert i første tertial 2019 med 24,7 prosent i forhold til samme periode året før, har antall påtaleavgjørelser fortsatt å øke hovedsakelig på grunn av nettsaken i Øst politidistrikt. Dette er også med på å forklare økningen i den gjennomsnittlige saksbehandlingstiden, jf. kapittel 4.3.

4.2 Antall oppklarte saker og oppklaringsprosent

Av de totalt 102 075 påtaleavgjorte lovbruddene i første tertial 2019 er 51 356 oppklart⁷. Dette er en liten nedgang på 0,3 prosent i forhold til samme periode i 2018, jf. tabell 4.3. Det har vært en nedgang i antall oppklarte saker hvert år de siste fem årene, men nedgangen i første tertial 2019 er den laveste i perioden. Fra første tertial 2015 til 2019 er nedgangen i antall oppklarte saker på 17,7 prosent.

Tabell 4.3 Antall oppklarte saker fordelt på kriminalitetstype, 1. tertial 2015–19

	2015	2016	2017	2018	2019	Prosent endring 2018-19	Prosent endring 2015-19
Trafikk	16 536	15 850	14 909	14 764	14 465	-2,0 %	-12,5 %
Narkotika	14 115	12 492	10 766	9 779	9 272	-5,2 %	-34,3 %
Annen	11 758	9 497	8 613	8 090	8 191	1,2 %	-30,3 %
Vinning	10 712	9 528	8 118	7 432	7 240	-2,6 %	-32,4 %
Vold	5 122	5 769	5 559	5 835	6 329	8,5 %	23,6 %
Økonomi	1 717	2 177	2 199	2 395	2 308	-3,6 %	34,4 %
Seksuallovbrudd	865	1 185	1 444	1 605	1 873	16,7 %	116,5 %
Skadeverk	1 118	1 175	1 196	1 197	1 228	2,6 %	9,8 %
Miljø	381	515	431	301	326	8,3 %	-14,4 %
Arbeidsmiljø	96	86	121	115	124	7,8 %	29,2 %
Totalsum	62 420	58 274	53 356	51 513	51 356	-0,3 %	-17,7 %

Kilde: JUS309

I første tertial 2019 er oppklaringsprosenten 54,1 prosent. Dette er en nedgang på 1,3 prosentpoeng i forhold til samme periode i 2018, og en nedgang på 2,3 prosentpoeng i

⁷ Det er ikke bare saker som får en positiv påtaleavgjørelse (siktelse med forslag til stælsdom, tiltale, forelegg, overføring til konfliktråd eller påtaleunntatelse) som regnes som oppklarte, men også en del avgjørelser som innebærer at den strafferettslige forfølgning henlegges. I tillegg er det flere avgjørelseskoder i Strasak som holdes utenfor ved beregning av oppklaringsprosenten. Eksempler er henleggelse begrunnet i at det ikke er rimelig grunn til å undersøke om det foreligger straffbart forhold, henleggelse fordi anmeldelsen vurderes å være åpenbart grunnløs og henleggelse fordi det anmeldte forhold er vurdert ikke å være straffbart (ikke rammes av noen straffebestemmelse)..

forhold til samme periode i 2015. Tabell 4.4 gir en oversikt over oppklaringsprosenten for de ulike kriminalitetstypene for landet som helhet.

Oppklaringsprosenten for den totale saksporføljen påvirkes av saksporføljes sammensetning, da bevissituasjon og muligheten for oppklaring varierer mellom de ulike kriminalitetstypene. Samtidig vil ressursinnsats i straffesaksarbeidet generelt og innen de ulike saksområdene være av avgjørende betydning for å kunne etterforske og oppklare sakene.

Vinningslovbrudd utgjør den største andelen av de påtaleavgjorte sakene, og vil i stor grad påvirke den samlede oppklaringsprosenten. Det samme gjelder for trafikk- og narkotikalovbrudd som er sakstyper med en forholdsmessig høy andel påtaleavgjorte saker.

Tabell 4.4 Oppklaringsprosent, 1. tertial 2015–19

Kriminalitetstype	2015	2016	2017	2018	2019	Prosentpoeng endring 2018-19	Prosentpoeng endring 2015-19
Trafikk	85 %	85 %	85 %	85 %	85 %	-0,4	0,1
Narkotika	84 %	85 %	83 %	82 %	79 %	-3,1	-5,2
Arbeidsmiljø	67 %	66 %	75 %	68 %	73 %	4,5	5,4
Annen	78 %	76 %	76 %	74 %	71 %	-2,6	-6,5
Miljø	62 %	68 %	66 %	64 %	66 %	1,7	3,5
Seksuallovbrudd	61 %	63 %	62 %	64 %	65 %	0,9	4,2
Vold	57 %	57 %	56 %	59 %	57 %	-1,8	-0,3
Økonomi	70 %	33 %	33 %	32 %	32 %	0,2	-37,3
Vinning	27 %	28 %	28 %	27 %	26 %	-1,1	-0,3
Skadeverk	21 %	23 %	23 %	23 %	23 %	-0,3	2,2
Totalt	56 %	56 %	56 %	55 %	54 %	-1,3	-2,3

Kilde: JUS309

Oppklaringsprosent for de ulike kriminalitetstypene

Vinningslovbrudd

Oppklaringsprosenten for vinningslovbrudd er fortsatt lav, og var første tertial 2019 26 prosent. Innen lovbruddskategorien grovt tyveri fra bolig var det fra første tertial 2015 til 2019 en økning fra 13 til 18 prosent, men en nedgang fra 25 prosent i første tertial 2018.

Tyveri fra person på offentlig sted sto for 25 prosent av de påtaleavgjorte sakene tilknyttet vinning i første tertial 2019. Dette er lovbrudd som ofte er krevende å oppklare, da man sjelden har en mistenkt og lovbruddene ofte oppdages noen tid etter at de er begått. Oppklaringsprosenten for denne sakstypen er derfor lav, og vil på grunn av mengden saker bidra til å trekke ned oppklaringsprosenten for vinningslovbruddene. I første tertial 2019 var oppklaringsprosenten på 2,4 prosent. For ran, som i første tertial 2019 utgjorde 1,4 prosent av de påtaleavgjorte vinningssakene, økte oppklaringsprosenten fra første tertial 2018 til 2019 med 8,3 prosentpoeng (fra 38 til 46 prosent) og med 13,7 prosentpoeng i forhold til samme periode i 2015.

Økonomilovbrudd

Økningen i antall oppklarte økonomilovbrudd fra første tertial 2015 til 2019 på 34,4 prosent har i vesentlig grad sammenheng med endring av statistikkgrunnet. Fra første tertial 2018 til 2019 ses en reduksjon i antall oppklarte saker på 3,6 prosent.

Økonomilovbruddene utgjorde i første tertial 2019 4,5 prosent av de oppklarte sakene mot 2,8 prosent i samme periode i 2015.

For økonomilovbrudd har oppklaringsprosenten i første tertial vært stabilt rundt 32-33 prosent etter omleggingen av statistikkgrunnlaget. Alminnelige bedragerier, som i første tertial 2019 utgjorde 66 prosent av de påtaleavgjorte sakene, er lovbrudd som erfaringsmessig har hatt en lavere oppklaringsprosent enn øvrige økonomilovbrudd. For første tertial 2019 hadde alminnelige bedragerier en oppklaringsprosent på 25 prosent, mot 46 prosent for de øvrige statistikkgruppene som er tilknyttet økonomi.

Trafikklovbrudd

Antall oppklarte trafikklovbrudd er redusert med 12,5 prosent fra første tertial 2015 til 2019, og 2,0 prosent fra første tertial 2018 til 2019. Trafikklovbruddene utgjorde 26 prosent av de oppklarte sakene i første tertial 2015, mot 28 prosent i første tertial 2019. Kriminalitetstypen utgjorde i første tertial 2019 den største andelen av de oppklarte sakene.

Oppklaringsprosenten for trafikklovbrudd var første tertial 2019 på 85 prosent, tilsvarende hele femårsperioden.

Narkotikalovbrudd

Oppklaringsprosenten er fremdeles høy for narkotikalovbrudd, men er redusert fra 82 prosent første tertial 2018 til 79 prosent første tertial 2019. Nedgangen fra 2015 er på 5,2 prosentpoeng, noe som kan ha sammenheng med at det i de senere år er anmeldt færre saker for brudd på legemiddeloven. Dette er saker som erfaringsmessig har hatt en høy oppklaringsprosent, da sakene ofte avdekkes gjennom politiets egne kontroller og i stor grad vil være oppklart idet de anmeldes. Det ses imidlertid en nedgang i oppklaringsprosenten også for de andre lovbruddskategoriene tilknyttet kriminalitetstypen narkotika.

Voldslovbrudd

Oppklarte voldslovbrudd har fra første tertial 2015 til 2019 økt med 1 207 saker eller 23,6 prosent, og med 494 saker eller 8,5 prosent fra første tertial 2018. Voldssakene utgjorde i første tertial 2019 12 prosent av de oppklarte sakene, mot 8 prosent i 2015.

Oppklaringsprosenten for voldslovbrudd er 57 prosent i første tertial 2019, en nedgang på 1,8 prosentpoeng fra første tertial 2018 og 0,3 prosentpoeng fra 2015.

For lovbrudd knyttet til grov kroppskrenkelse og kroppsskade økte oppklaringsprosenten med 1,2 prosentpoeng fra første tertial 2018, samtidig som antall påtaleavgjorte saker økte med 21,3 prosent. For mishandling i nære relasjoner som i første tertial 2019 hadde en oppklaringsprosent på 29 prosent og trusler som i samme periode hadde en oppklaringsprosent på 55 prosent er oppklaringsprosenten blitt redusert med henholdsvis 4,0 og 3,3 prosentpoeng i forhold til første tertial 2018.

Seksuallovbrudd

Første tertial 2019 ble det oppklart 1 008 saker eller 116,5 prosent flere seksuallovbrudd enn i samme periode i 2015, mens økningen fra første tertial 2018 til 2019 var på 268 saker eller 16,7 prosent. Seksuallovbruddene utgjorde 3,6 prosent av de oppklarte sakene i første tertial 2019, mot 1,4 prosent i samme periode i 2015.

Oppklaringsprosenten for seksuallovbrudd var i første tertial 2019 på 65 prosent. Fra første tertial 2015 til 2019 er oppklaringsprosenten økt med 4,2 prosentpoeng, mens den fra første tertial 2018 til 2019 er økt med 0,9 prosentpoeng. Hovedgrunnen til økningen i antall oppklarte saker og økningen i oppklaringsprosent er at Øst politidistrikt i første tertial 2019 påtaleavgjorde en stor nettsak, noe som medførte at distriktet i første tertial 2019 hadde 38 prosent av alle de oppklarte sakene, mot normalt mellom 7 og 14 prosent.

Oppklaringsprosenten for lovbruddskategorien seksuell omgang og voldtekt av barn under 14 år er i første tertial 2019 på 78,5 prosent og dermed høyere enn for kriminalitetstypen generelt, mens voldtekt mot voksen har en oppklaringsprosent på 29,5 prosent. Både volds- og seksuallovbrudd er kriminalitetstyper hvor en stor andel av sakene er sentralt prioritert og det således skal tilstrebtes en høy oppklaring.

4.3 Saksbehandlingstid

4.3.1 Gjennomsnittlig saksbehandlingstid – alle saker

Gjennomsnittlig saksbehandlingstid fra anmeldelse til påtaleavgjørelse var for alle saker 82 dager i første tertial 2019, mot 77 i samme periode i 2018. For de oppklarte sakene var gjennomsnittlig saksbehandlingstid 105 dager i første tertial 2019, mot 97 dager i samme periode i 2018, jf. tabell 4.5. Sammenligner man med 2015 er den gjennomsnittlige saksbehandlingstiden gått opp med 2,8 og 5,0 dager for henholdsvis alle saker og oppklarte saker.

Det gjøres oppmerksom på at sakene nødvendigvis ikke er endelig avgjort på det tidspunkt det treffes en påtaleavgjørelse. I oppklarte saker hvor det fattes positive påtaleavgjørelser, som eksempelvis tiltaler, vil det normalt gå en viss tid fra det er truffet påtaleavgjørelse og til saken er iretteført og deretter rettskraftig avgjort.

Tabell 4.5: Gjennomsnittlig saksbehandlingstid, 1. tertial 2015–19

	2015	2016	2017	2018	2019	Differanse ant. dager 2018-19	Differanse ant. dager 2015-19
Gj.sn.saksbehandlingstid - alle saker	79	75	75	77	82	4,4	2,8
Gj.sn.saksbehandlingstid - oppklarte saker	100	94	94	97	105	8,0	5,0

Kilde: JUS319

Som oppklaringsprosenten påvirkes den gjennomsnittlige saksbehandlingstiden av saksporteføljens sammensetning da tilgjengeligheten av informasjon og tidsbruken for å innhente nødvendige bevis vil variere. Videre kan det være utfordringer knyttet til å innhente mistenkte og sentrale vitner til avhør hvis disse oppholder seg i utlandet. Ressursinnsatsen og restansesituasjonen er andre faktorer som påvirker saksbehandlingstiden.

4.3.2 Gjennomsnittlig saksbehandlingstid innen de ulike kriminalitetstypene

Gjennomsnittlig saksbehandlingstid for alle kriminalitetstypene, med unntak av vinningslovbrudd, har for oppklarte saker økt fra første tertial 2018 til 2019, jf. tabell 4.6.

Tabell 4.6 Gjennomsnittlig saksbehandlingstid for oppklarte lovbrudd fordelt på kriminalitetstype, 1. tertial 2015–19

Kriminalitetstype	2015	2016	2017	2018	2019	Differanse ant. dager 2018-19	Differanse ant. dager 2015-19
Trafikk	83	70	66	71	72	1,4	-10,7
Vinning	97	101	93	91	86	-5,4	-11,8
Annen	82	87	89	88	95	6,9	12,8
Narkotika	111	97	95	92	105	13,6	-5,6
Skadeverk	120	107	98	115	122	6,5	1,3
Vold	120	110	115	125	128	2,6	7,6
Miljø	129	111	136	131	135	4,0	5,6
Økonomi	188	162	177	178	205	26,8	17,2
Seksuallovbrudd	167	151	171	181	241	60,4	74,7
Arbeidsmiljø	269	259	360	332	334	2,5	65,5
Totalt	100	94	94	97	105	8,0	5,0

Kilde: JUS309

Trafikklovbrudd

Trafikklovbrudd er fremdeles den kriminalitetstypen med kortest saksbehandlingstid for oppklarte saker, med 72 dager. Dette er 1,4 dager lengre enn i første tertial 2018, men 11 dager kortere enn i samme periode i 2015. Den relativt korte saksbehandlingstiden for trafikklovbruddene henger sammen med at et stort antall av trafikksakene har sitt utspring i politiets egne kontroller og at overtredelsene i det vesentligste kan bevises og oppklares med dette som bakgrunn uten ytterligere etterforskning.

Seksuallovbrudd

Gjennomsnittlig saksbehandlingstid for oppklarte seksuallovbrudd har økt med 60 dager fra første tertial 2018 til 2019, og med hele 75 dager sammenlignet med samme periode i 2015. En av årsakene til økningen er at Øst politidistrikt i første tertial 2019 påtaleavgjorde en stor nettsak med lang saksbehandlingstid. Hvis Øst politidistrikt holdes utenfor var økningen i gjennomsnittlig saksbehandlingstid for oppklarte saker 43,2 dager fra første tertial 2018 til 2019.

Den økte saksbehandlingstiden kan også ha en viss sammenheng med et økt antall anmeldelser og de kapasitetsutfordringer dette medfører for politiet, samt flere komplekse og internettbaserte saker som blant annet krever gjennomgang av større mengder databeslag. Videre er det i mange saker barn som må avhøres ved tilrettelagte avhør. Slike avhør krever særskilt kompetanse, samtidig som de må tilpasses kapasiteten på barnehusene, hos bistandsadvokatene mv.

Voldslovbrudd

Gjennomsnittlig saksbehandlingstid for oppklarte voldslovbrudd har økt fra 125 dager i første tertial 2018 til 128 dager i 2019. Mange av sakene skal gis høy prioritert og undergis en effektiv saksbehandling og for flere av sakstypene er det fastsatt særskilt saksbehandlingsfrist, jf. kapittel 4.3.3. Den økningen som registreres antas i noen grad å ha sammenheng med økningen i antall saker og således, som for seksuallovbruddene, utfordres av politiets etterforskningskapasitet.

Arbeidsmiljølovbrudd

Arbeidsmiljøsakene har den høyeste gjennomsnittlige saksbehandlingstiden for oppklarte saker med 334 dager i første tertial 2019, en økning på 2,5 dager fra samme periode i 2018. Slike saker kan være komplekse og ofte kreve omfattende etterforskning, gjerne i tett dialog med andre offentlige kontrollmyndigheter. Kategorien utgjør et mindre antall saker, og enkeltsaker vil derfor lett kunne påvirke de gjennomsnittlige resultatene.

4.3.3 Saker med krav til særskilt saksbehandlingstid

Det er fastsatt en særskilt saksbehandlingsfrist på 90 dager for visse voldssaker (grov kroppskrenkelse og ulike typer av kroppsskader), en frist på 130 dager i voldtektssaker (straffeloven §§ 291–294), og videre en lovbestemt frist på 42 dager der mistenkte er under 18 år, jf. straffeprosessloven § 249, 2. ledd. Det er en forutsetning at fristene skal overholdes, men riksadvokaten har fremhevet at saker ikke skal henlegges for å overholde fristene dersom det er utsikt til at en fortsatt etterforskning eller påtalemessig behandling av sakene kan lede til oppklaring.

Voldssaker med særskilt saksbehandlingsfrist

På bakgrunn av politiske føringer besluttet riksadvokaten i 2001, gjennom mål- og prioriteringsrundskrivet for samme år, at noen utvalgte oppklarte voldssaker skal ha en særskilt saksbehandlingsfrist på 90 dager fra anmeldelse til påtalevedtak i politiet, med mindre hensynet til etterforskningen eller andre særlige grunner gjør dette nødvendig. Statistikkgrupper inkludert i voldssaker med særskilt saksbehandlingsfrist er tilsvarende lovbruddskategorien grov kroppskrenkelse og kroppsskade i vedlegg 2.

I datagrunnlaget inngår både saker uten oppgitt gjerningsperson og alle forhold med mistenkt/siktet/domfelt⁸.

Det er påtaleavgjort 1 276 voldssaker/forhold med særskilt saksbehandlingsfrist i første tertial 2019, en økning fra samme periode i 2018 på 17,3 prosent.. Gjennomsnittlig saksbehandlingstid for alle forhold/saker er 119 dager, mens den for oppklarte saker/forhold er 133 dager. Dette er en nedgang fra første tertial 2018 hvor saksbehandlingstiden for alle saker/forhold var 130 dager og 141 dager for oppklarte forhold. Kun 46 prosent av sakene i første tertial 2019 er innenfor den fastsatte fristen, mens 59 prosent av sakene var innenfor fristen i første tertial 2015.

Tabell 4.7 Påtaleavgjorte voldssaker med særskilt saksbehandlingsfrist, 1. tertial 2015–19

	2015	2016	2017	2018	2019	Endring 2018-19*	Endring 2015-19*
Antall forhold/saker uten anmeldt, i alt	1 197	1 094	1 085	1 088	1 276	17,3 %	6,6 %
Saksbehandlingstid, alle forhold	90	96	102	130	119	-10,9	29,3
Saksbehandlingstid, oppklarte forhold	99	107	116	141	133	-8,2	34,4
Andel innenfor frist (oppklarte forhold)	59 %	57 %	52 %	44 %	46 %	1,5	-13,0

Kilde: JUS605 og PSV Monitor (andeler)

* For antall forhold er det prosentvis endring, for saksbehandlingstid er det endring i antall dager og for andel er det endring i prosentpoeng.

⁸ En nærmere redegjørelse for sak og forhold er gitt i vedlegg 1. For å vise det totale bildet må forhold og sak summeres ettersom forhold inneholder mistenkt/siktet /domfelt, mens saker uten anmeldt representerer delen der det ikke finnes et forhold med rolle mistenkt/siktet/domfelt.

Saker med gjerningsperson under 18 år

Frist for saksbehandling i saker hvor gjerningspersonen er under 18 år er fastsatt i straffeprosesslovens § 249, 2. ledd. Som hovedregel skal etterforskning gjennomføres og påtalebeslutning fattes innen seks uker etter at vedkommende ble ansett som mistenkt i saken.

Gjennomsnittlig saksbehandlingstid for alle påtaleavgjorte forhold i denne gruppen var i første tertial 2019 på 54 dager, mens den var 46 dager for de oppklarte forholdene, jf. tabell 4.9. Sammenlignet med første tertial 2018 er den gjennomsnittlige saksbehandlingstiden redusert med 5,6 dager for alle forhold og 8,4 dager for de oppklarte forholdene. Sammenligner man med 2015 er økningen på henholdsvis 15,1 og 10,2 dager. Økningen i antall forhold er på 7,9 prosent fra første tertial 2018 til 2019 og på 45,8 prosent fra 2015. Denne økningen, og de kapasitetsutfordringer dette nødvendigvis medfører, kan i noen grad forklare økningen i saksbehandlingstiden de siste fem årene. En rask avgjørelse i saker med unge gjerningspersoner er imidlertid viktig for at en eventuell straff skal få tilsiktet, preventiv effekt.

Tabell 4.8 Påtaleavgjorte forhold hvor mistenkte er under 18 år, 1. tertial 2015–19

	2015	2016	2017	2018	2019	Endring 2018-19*	Endring 2015-19*
Antall forhold med frist, i alt	4 084	3 978	4 858	5 520	5 956	7,9 %	45,8 %
Saksbehandlingstid, alle forhold	38	41	43	59	54	-5,6	15,1
Saksbehandlingstid, oppklarte forhold	36	38	40	54	46	-8,4	10,2
Andel innenfor frist (oppklarte forhold)	73 %	73 %	73 %	63 %	69 %	6,3	-3,6

Kilde: JUS613

* For antall forhold er det prosentvis endring, for saksbehandlingstid er det endring i antall dager og for andel er det endring i prosentpoeng.

Voldtektssaker

Politidirektoratet har i samråd med riksadvokaten fastsett et mål om gjennomsnittlig saksbehandlingstid i voldtektssaker (straffeloven §§ 291–294) på 130 dager fra anmeldelse til påtalevedtak i politiet. Dette er alvorlig integritetskrenkende lovbrudd som det kan være svært belastende for fornærmede å vente på en avgjørelse av. Statistikkgruppene som omfattes av fristen fremgår i vedlegg 2.

Det ble i første tertial 2019 påtaleavgjort 636 voldtektssaker, en økning på 13,6 prosent sammenholdt med samme periode i 2018. Gjennomsnittlig saksbehandlingstid for alle saker var 217 dager, mens den var 224 dager for oppklarte saker. Saksbehandlingstiden er økt med 12,7 dager for alle saker og 30,4 dager for de oppklarte sakene sammenlignet med samme periode i 2018. Sammenligner man med 2015 ses en økning på 30,8 dager for alle forhold og 73,2 dager for de oppklarte sakene.

En forholdvis lang saksbehandlingstid i disse sakene har sammenheng med at de kan ha et komplekst bevisbilde, hvor det kan være behov for oppfølgende avhør og innhenting av sakkyndige vurderinger mv. Samtidig utfordrer den registrerte økningen av seksuallovbrudd over flere år politiets etterforskningskapasitet.

Tabell 4.9 Påtaleavgjorte voldtektssaker⁹, 1. tertial 2015–19

	2015	2016	2017	2018	2019	Endring 2018-19*	Endring 2015-19*
Antall saker, i alt	366	465	569	560	636	13,6 %	73,8 %
Antall oppklarte saker	127	166	185	174	175	0,6 %	37,8 %
Saksbehandlingstid, alle saker	186	163	193	204	217	12,7	30,8
Saksbehandlingstid, oppklarte saker	151	152	172	194	224	30,4	73,2

Kilde: JUS309

* For antall forhold er det prosentvis endring, for saksbehandlingstid er det endring i antall dager og for andel er det endring i prosentpoeng.

4.4 Tilrettelagte avhør

Politidistriktene rapporterer manuelt på gjennomføring av tilrettelagte avhør. Statistikken som genereres er basert på en kombinasjon av uttrekk fra politiets register og distriktenes rapportering.

Avhør av barn, unge og andre særlig sårbare fornærmede og vitner skal som hovedregel tas på barnehus og gjennomføres i tråd med straffeprosessloven § 239. Avhengig av ulike kriterier skal avhøret som hovedregel gjennomføres innen 1-3 uker.

I første tertial 2019 ble det gjennomført 1 741 førstegangsavhør og 135 supplerende avhør, en nedgang på henholdsvis 10,1 prosent for førstegangsavhør og 8,2 prosent for supplerende avhør sammenliknet med samme periode i 2018. 53 prosent av førstegangsavhørene i første tertial 2019 er gjennomført innen fastsatt frist, mot 45 prosent i samme periode i 2018. Ekskluderes avhør hvor forhold utenfor politiets kontroll har ført til fristbrudd, ble 58 prosent av avhørene gjennomført innenfor frist. Tilsvarende tall for første tertial 2018 var 50 prosent. Første tertial 2019 ble 79 prosent av alle førstegangsavhør gjennomført innen 30 dager, mot 75 prosent i første tertial 2018.

37 prosent av avhørene som er gjennomført i første tertial 2019 er knyttet til seksuallovbrudd, 60 prosent til voldslovbrudd og 3 prosent til andre typer straffbare forhold. 82 prosent av de avhørte er oppgitt å være fornærmet i saken, mens de resterende 18 prosent oppgis å være vitner.

For avhørene som ikke ble gjennomført innenfor fastsatt frist, er den innrapporterte hovedårsaken kapasitets- eller ressursmangel i 57 prosent av tilfellene. 54 prosent av fristbruddene som skyldes kapasitets- eller ressursmangel i første tertial 2019 er oppgitt å skyldes kapasitets- eller ressursmangel hos avhører/avhørsleder, 10 prosent tilskrives kapasitetsutfordringer ved barnehusene, mens 28 prosent oppgis å være kapasitets- eller ressursmangel hos etterforsker.

⁹ Kodene som inngår her er angitt i vedlegg 3 under lovbruddskategorien voldtekt. Det er ytterligere en kode som inngår i beregningsgrunnlaget i PSV (Politiets styringsverktøy), men som det ikke er hensiktsmessig å la inngå i statistikkgrunnlaget.

5. Saker under arbeid

Statistikken over saker under arbeid viser antall anmeldelser i politidistriktene som ikke er rettskraftige, og omfatter både saker som er under etterforskning og dermed ikke påtaleavgjort samt påtaleavgjorte, men ikke rettskraftige saker. Dette gir viktig informasjon om den samlede arbeidsmengden i politiet og saksporteføljens alderssammensetning.

Frem til det treffes en påtaleavgjørelse i sakene har politiet og påtalemyndigheten i stor grad selv kontroll over sakenes fremdrift, da dette i vesentlig grad vil avhenge av politiets egen saksbehandlingskapasitet og prioritering. Når det er fattet en positiv påtaleavgjørelse vil den videre fremdrift variere ut fra hvilken påtaleavgjørelse som er fattet og kapasitet i øvrige deler av straffesakskjeden.

Ved utgangen av første tertial 2019 hadde politiet totalt 149 925 saker som ikke var rettskraftig. Av disse var 69 687 ikke påtaleavgjort. Antall ikke påtaleavgjorte saker ved utgangen av første tertial 2019 er 5,1 prosent lavere enn ved samme tidspunkt i 2018, og 5,4 prosent lavere enn i 2015. Ser man nærmere på den aldersmessige sammensetningen av de ikke påtaleavgjorte sakene er det en nedgang i antall saker mellom 0-3 måneder på 2,9 prosent fra utgangen av første tertial 2018 og 11,2 prosent fra samme tidspunkt i 2015. Nedgangen i antall ikke påtaleavgjorte saker under 3 måneder kan ha sammenheng med opprettelsen av Felles straffesaksinntak (FSI) og disse enhetenes ansvar for rask oppfølging av enkle saker som ikke krever omfattende etterforskning.

Totalt er det en reduksjon av saker som ikke er rettskraftige (summen av påtaleavgjorte og ikke påtaleavgjorte saker) på 2,0 prosent i forhold til samme tidspunkt i 2018, og en nedgang på 4,8 prosent i forhold til 2015. En nærmere oversikt over antall saker under arbeid og antall påtaleavgjorte og ikke påtaleavgjorte saker er gitt i tabell 5.1.

Sammenlignes saker under arbeid/ikke rettskraftige fra årsskiftet til utgangen av første tertial 2019 har det også vært en nedgang i antall saker fra årsskiftet til utgangen i første tertial 2019, for alle kategorier, med unntak av ikke påtaleavgjorte saker mellom 0-3 måneder.

Tabell 5.1 Saker under arbeid/ikke rettskraftige, utgangen av 1. tertial 2015–19

	2015	2016	2017	2018	31.12.18*	2019	Prosent endring 2018-19	Prosent endring 2015-19
Ikke påtaleavgjort	73 660	69 212	66 344	73 414	71 816	69 687	-5,1 %	-5,4 %
0-3 md.	36 007	33 430	32 539	32 940	31 081	31 980	-2,9 %	-11,2 %
3-12 md.	29 534	27 927	26 891	32 371	32 552	29 537	-8,8 %	0,0 %
> 12 md.	8 119	7 855	6 914	8 103	8 183	8 170	0,8 %	0,6 %
Påtaleavgjort, ikke rettskraftig	83 877	82 403	78 319	79 521	85 260	80 238	0,9 %	-4,3 %
0-3 md.	12 933	13 363	11 371	11 172	12 525	10 953	-2,0 %	-15,3 %
3-12 md.	33 091	32 431	31 062	31 038	31 549	30 012	-3,3 %	-9,3 %
> 12 md.	37 853	36 609	35 886	37 311	41 186	39 273	5,3 %	3,8 %
TOTALT	157 537	151 615	144 663	152 935	157 076	149 925	-2,0 %	-4,8 %

Kilde: JUS089

* Tall fra utgangen av 3. tertial 2018

5.1 Restanser – ikke påtaleavgjorte saker eldre enn 3 måneder

Restanser er definert som ikke påtaleavgjorte saker eldre enn 3 måneder. Ved utgangen av første tertial 2019 hadde politiet 37 707 saker eldre enn 3 måneder som ikke var påtaleavgjort. Som tabell 5.1 viser, har det vært en nedgang i saker som er 3-12 måneder gamle (-8,8 %) og en liten økning i antall saker eldre enn 12 måneder sammenliknet med samme tidspunkt i 2018 (+0,8 %).

Sammenlignet med første tertial 2015 er tallene tilnærmet uendret.

Av sakene som er eldre enn 3 måneder og som ikke er påtaleavgjort, er fordeling på de ulike kriminalitetstypene gitt i tabell 5.2. I motsetning til tabell 5.1 viser tabell 5.2 kun politidistriktenes restanser, og ikke restanser for blant annet politiets særorgan. Det påpekes at sakene som er eldre enn 12 måneder (IPA12) også fremkommer i saker eldre enn 3 måneder (IPA3).

Tabell 5.2 Ikke påtaleavgjorte saker hos politidistrikt eldre enn 3 og 12 måneder*, utgangen 1. tertial 2019

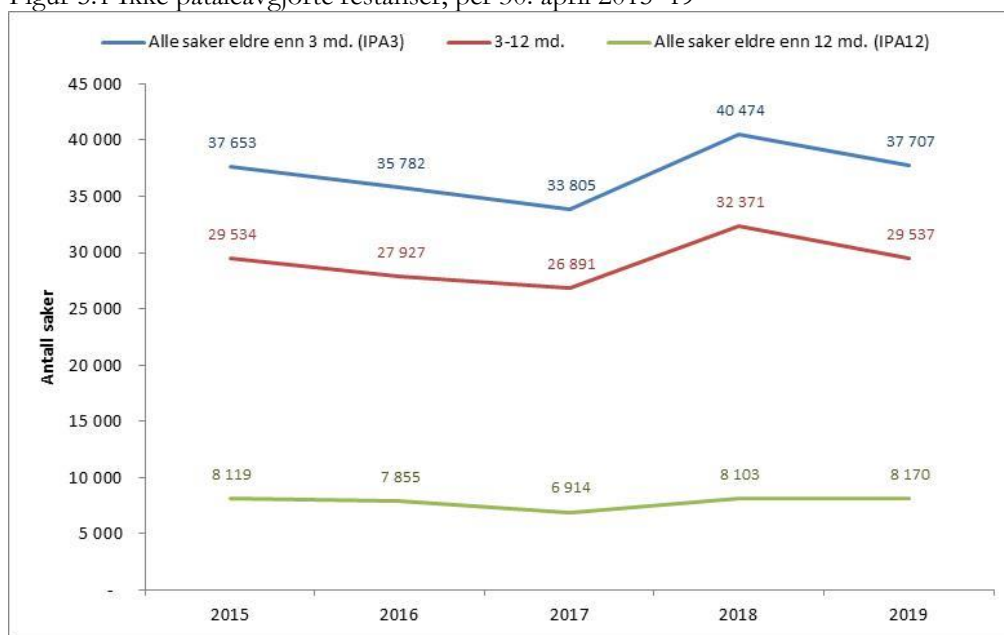
Kriminalitetstype	IPA3	Andel IPA3	Prosent endring 2018-19	IPA12	Andel IPA12	Prosent endring 2018-19
Økonomi	5 240	14 %	10,4 %	1 779	23 %	24,2 %
Vold	6 517	18 %	-6,1 %	1 230	16 %	8,8 %
Seksuallovbrudd	2 997	8 %	-15,1 %	980	13 %	-9,9 %
Annen	4 909	13 %	-8,7 %	950	13 %	4,7 %
Vinning	4 528	12 %	-13,3 %	859	11 %	-11,8 %
Narkotika	5 037	14 %	-9,1 %	728	10 %	-15,9 %
Trafikk	4 405	12 %	-6,2 %	449	6 %	-4,1 %
Undersøkelsessaker	1 125	3 %	-5,3 %	212	3 %	-10,2 %
Miljø	475	1 %	6,0 %	145	2 %	7,4 %
Skadeverk	909	2 %	-18,2 %	141	2 %	-15,1 %
Arbeidsmiljø	322	1 %	0,0 %	111	1 %	3,7 %
Totalsum	36 465	100 %	-7,2 %	7 584	100 %	1,0 %

Kilde: PAL STRASAK per 30. april 2019

*IPA3 første tertial 2019 er det en sak som ikke har statistikkgruppe. For IPA3 første tertial 2018 er det 184 saker uten statistikkgruppe.

23 prosent av de ikke påtaleavgjorte sakene eldre enn 12 måneder (IPA12) er økonomilovbrudd. Som omtalt tidligere har økonomisakene erfaringsmessig lang saksbehandlingstid da de ofte er kompliserte og krevende å etterforske. Videre viser tabellen at det er en forholdvis stor andel voldslovbrudd, seksuallovbrudd og kriminalitetstypen annen som er eldre enn 12 måneder. Både volds- og seksuallovbruddene kan som nevnt være krevende å etterforske og således få en lang saksbehandlingstid. At man har et forholdvis stort antall eldre restanser innen både volds- og seksuallovbrudd tilsier at det fremover må påregnes en økning i den gjennomsnittlige saksbehandlingstiden for disse kriminalitetstypene.

Figur 5.1 Ikke påtaleavgjorte restanser, per 30. april 2015–19

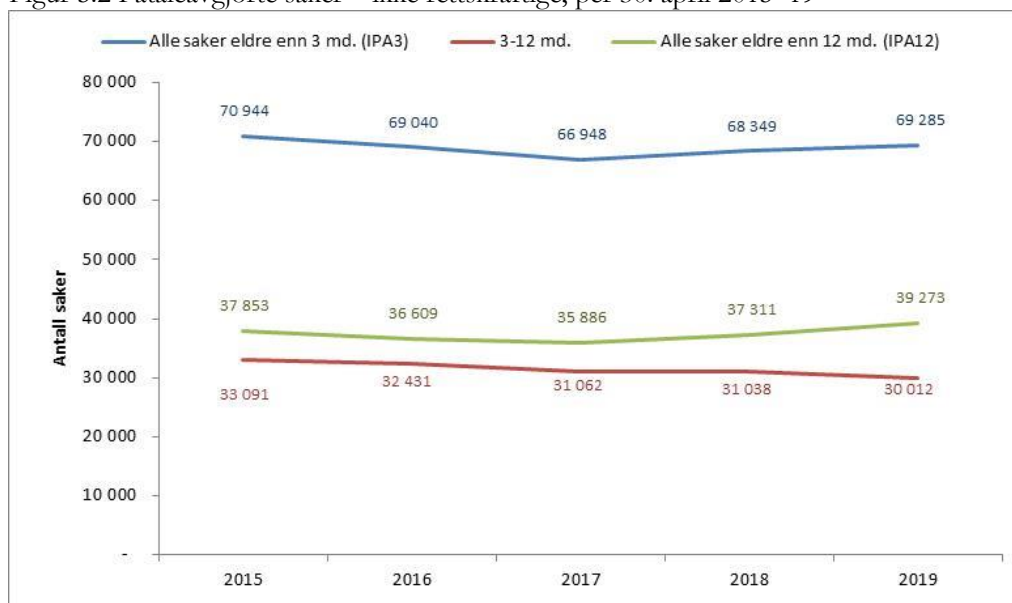
Kilde: JUS089

5.2 Påtaleavgjorte, men ikke rettskraftige saker

Samlet sett har antall saker eldre enn 3 måneder som er påtaleavgjort, men ikke rettskraftige, økt med 1,4 prosent i første tertial 2019 i forhold til 2018, men er redusert med 2,3 prosent i forhold til 2015. Utviklingen er illustrert i figur 5.2.

I forhold til første tertial 2018 er antallet saker mellom 3 og 12 måneder gamle redusert med 3,3 prosent, mens antall saker mellom 0-3 måneder er redusert med 2,0 prosent. Saker eldre enn 12 måneder har økt med 5,3 prosent.

Figur 5.2 Påtaleavgjorte saker – ikke rettskraftige, per 30. april 2015–19

Kilde: JUS089

Alderen på de ikke rettskraftige sakene avhenger av saksbehandlingstiden frem til påtaleavgjørelse. Antall påtaleavgjorte, men ikke rettskraftige saker, vil i stor grad avhenge av hvor mange positive påtaleavgjørelser som er truffet. Det påpekes at det kan gjenstå mye ressurs- og tidkrevende arbeid i mange av sakene etter at det er truffet positive påtaleavgjørelser og frem til rettskraft, ikke minst der det er utferdiget tiltale og sakene skal iretteføres.

6. Inndragning

Politiet har over flere år hatt høyt fokus på inndragning av lovovertrederens utbytte av straffbare handlinger.

Inndragningsstatistikken er hentet ut 15. mai 2019 fra PSV Monitor. I motsetning til hva som er tilfelle for store deler av resten av rapporten anvendes ikke fryste tall da dynamiske tall gir et riktigere bilde. Det antas at inndragningstallene for første tertial 2019 vil kunne øke gitt at det er påtaleavgjorte saker som enda ikke er rettskraftig.

Statistikken teller antall inndragninger av *utbytte* etter gammel straffelov § 34 og ny straffelov § 67, antall inndragninger av *gjenstander* etter gammel straffelov § 35 og ny straffelov § 69 og *utvidet* inndragning etter straffeloven § 34a og ny straffelov § 68. Statistikken dekker ikke bestemmelsen om forebyggende inndragning i straffeloven § 70 (gammel straffelov § 37b) om forebyggende inndragning.

Tabell 6.1 Inndragning av utbytte og gjenstander, 1. tertial 2015–19

	2015	2016	2017	2018	2019	Prosent endring 2018-19	Prosent endring 2015-19
Utbytte	495	327	654	363	330	-9,1 %	-33,3 %
Utvidet	27	32	34	40	17	-57,5 %	-37,0 %
Gjenstand	2 699	2 232	2 401	2 448	2 289	-6,5 %	-15,2 %
Sum antall inndragninger	3 221	2 591	3 089	2 851	2 636	-7,5 %	-18,2 %
Beløp i mill. kr	79,4	79,1	48,2	45,5	41,9	-7,9 %	-47,2 %

Kilde: JUS625 – hentet fra PSV Monitor 15.05.19

Samlet inndragningsbeløp i første tertial 2019 var 41,9 millioner kroner, hvilket er en nedgang særlig fra 2015 og 2016. Noe av bakgrunnen for variasjonene fra år til år er at enkeltsaker slår kraftig ut på statistikken. Antallet inndragninger ligger relativt stabilt.

Som eksempel på enkeltsak som vil kunne gjør et stort utslag i beløp kan det nevnes at gjennom hele 2016 ble irtetteført en større sak innen arbeidslivskriminalitet i dagligvarebransjen som omfattet blant annet grov menneskehandel, menneskesmugling, sosial dumping, hvitvasking, bankbedragerier, NAV-bedragerier, skatteunndragelser, trusler m.m. Det ble nedlagt påstand i tingretten om inndragning av til sammen over 103 millioner kroner. Etterforskningen ble påbegynt i 2013 og dom i hovedsaken i første instans forelå i 2018. Ankeforhandling i saken er berammet til høsten 2019.

Selv om saker som nevnt over forekommer sjeldent, viser det at enkeltsaker vil kunne ha betydelig innvirkning på statistikken, og da særlig inndratt beløp. Det er videre en viss grad av tilfeldigheter knyttet til hvilket år slike saker blir rettskraftige.

Som tidligere er det fortsatt knyttet noe usikkerhet til inndragningsstatistikken, herunder om den fanger opp korrekt antall krav og beløp fra straffesakssystemene til politiet. Det bemerkes særlig at politiet i en rekke saker fremmer erstatningskrav på vegne av fornærmede, fremfor å legge ned påstand om inndragning. Dette kan være en av flere forklaringer på at antall utbytteinndragninger går betydelig ned. Herværende statistikk omfatter ikke rettskraftige erstatningskrav fremmet på vegne av fornærmede. Ny inndragningsstatistikk forventes å være på plass i løpet av 2019.

VEDLEGG 1 Datagrunnlag

Det statistiske grunnlaget i rapporten er hentet fra politiets straffesaksregister (STRASAK). STRASAK benyttes både til den offisielle kriminalstatistikken, som Statistisk sentralbyrå (SSB) publiserer, og politiets driftsstatistikk. Selv om både SSB og Politidirektoratet henter sitt tallgrunnlag fra STRASAK, forekommer det noen forskjeller i det tallmaterialet som presenteres, blant annet på grunn av ulik bearbeiding av data, ulike tidspunkt for dataauthenting og ulik gruppering av dataene.

Hvis annet ikke er oppgitt er tallmaterialet hentet ut per 1. mai det enkelte år. Kodeendringer som har skjedd etter 1. mai det enkelte år vil derfor ikke få betydning. Dette er gjort for å ha mest mulig sammenliknbare tall.

Dataene i STRASAK er basert på de kodene som politiet manuelt legger inn når en sak blir registrert og kvaliteten på driftsstatistikken er derfor avhengig av riktig koding av den enkelte sak. Økt fokus og kunnskap kan i enkelte tilfeller føre til endret kodepraksis og riktigere koding av sakene. Endring i kodepraksis kan derfor gjøre det utfordrende å følge utviklingstrekk på detaljert nivå.

I forbindelse med ikrafttredelsen av Straffeloven 2005 1. oktober 2015 ble det gjort endringer som førte til at flere lovbrudd ble tilordnet en annen kriminalitetstype enn hva som var tilfelle tidligere. Spesielt gjøres det oppmerksom på følgende:

- Almennlige bedragerier er overført fra kriminalitetstypen som omfatter vinningskriminalitet til kriminalitetstypen som omfatter økonomisk kriminalitet. Dette inkluderer også lovbrudd som i Straffeloven 1902 ble omtalt som naskeri, og som nå omtales som mindre bedrageri.
- Enkelte lovbrudd knyttet til trusler er overført fra kriminalitetstypen annen til voldslovbrudd.
- Identitetskrenkelser etter straffeloven § 202 er overført fra kriminalitetstypen annen til økonomilovbrudd.

Straffeloven 2005 medfører i all hovedsak ingen nykriminalisering eller avkriminalisering. Det er likevel ikke mulig å sammenligne alle straffebestemmelsene i gammel og ny lov én til én. For å kunne sammenligne statistikk på et lavere nivå enn kriminalitetstype er det derfor laget lovbruddskategorier for å kunne se utviklingen over tid på et område, gitt i vedlegg 2.

Antall anmeldelser er gitt ved antall saker. I forbindelse med saker med særskilt saksbehandlingsfrist, nærmere omtalt i kapittel 3.3 benyttes begrepet forhold. Forhold sier noe om knytningen mellom sak og person, dvs. gjerningsperson og fornærmet. På grunn av dette kan en sak generere flere forhold.

Det gjøres oppmerksom på at det i tabeller kan forekomme at avrunding medfører at summen/ending i prosentpoeng ikke blir lik summen av de oppgitte tallene.

VEDLEGG 2 Lovbruddskategorier

Krim.type	Lovbruddskategori	Statistikkgrupper/-koder
Vinning	Grovt tyveri fra bolig	921 Grovt tyveri fra bolig 2201 GROVT TYVERI FRA VILLA 2202 GROVT TYVERI FRA LEILIGHET
Vinning	Tyveri fra person på offentlig sted	910 Tyveri fra person i kollektiv transport eller stoppested 911 Tyveri fra person i gate, park, annet friområde 912 Tyveri fra person i anlegg / lokaler for idrett, kultur o.l. 913 Tyveri fra person i salgslokaler (kafe, butikk o.l.) 914 Tyveri fra person i annet næringsbygg eller -areal 915 Tyveri fra person på annet offentlig sted 925 Grovt tyveri fra person i kollektiv transport / stoppested 926 Grovt tyveri fra person i gate, park, annet friområde 927 Grovt tyveri fra person i anlegg/lokaler for idrett, kultur 928 Grovt tyveri fra person i salgslokaler (kafe, butikk o.l.) 929 Grovt tyveri fra person i annet næringsbygg eller -areal 930 Grovt tyveri fra person på annet offentlig sted
Vinning	Ran	954 Ran 955 Grovt ran 956 Grovt ran, med død/betydelig skade til følge 957 Forbund om ran 2502 RAN (\$ 267) 2503 RAN,GROVT (\$ 268) 2504 RAN FRA BERUSET PERSON 2505 BANKRAN (\$ 268,2) 2506 POSTRAN (\$ 268,2) 2507 RAN AV VERDITRANSPORT (\$ 268,2) 2508 DROSJERAN 2509 RAN FRA FORRETNING/KIOSK (\$ 267) 2510 GROVT RAN FRA FORRETNING/KIOSK (\$ 268) 2599 RAN/UTPRESSING, DIVERSE
Narkotika	Narkotikalovbrudd etter legemiddeloven	7101 Narkotika, bruk (\$24) 7102 Narkotika, besittelse (\$24) 7199 Narkotika, diverse
Narkotika	Narkotikalovbrudd etter straffeloven (narkotika-overtredelser)	704 NARKOTIKA (\$ 162,1.LEDD) 711 NARKOTIKA, UAKTSOM (\$ 162,4.LEDD) 751 Narkotikaovertredelse
Narkotika	Narkotikalovbrudd etter straffeloven (grove narkotika-overtredelser)	703 NARKOTIKA (\$ 162,2.LEDD) 708 NARKOTIKA (\$ 162,3.LEDD) 752 Grov narkotikaovertredelse 753 Grov narkotikaovertredelse, betydelig mengde 754 Grov narkotikaovertredelse, særdeles skjerpene 755 Uaktsom grov narkotikaovertredelse
Narkotika	Dopinglovbrudd etter legemiddeloven	7110 Doping bruk (\$24a) 7111 Doping besittelse (\$24a)
Narkotika	Dopinglovbrudd etter straffeloven (dopingovertredelser)	710 DOPINGMIDLER (\$ 162B,1.LEDD)162B,1.LEDD) 712 DOPINGMIDLER (\$ 162B,2.LEDD) 713 DOPINGMIDLER, UAKTSOM (\$ 162B,3.LEDD) 757 Dopingovertredelse 758 Grov dopingovertredelse 759 Uaktsom grov dopingovertredelse
Vold	Grov kroppskrenkelse og	1703 LEGEMSBESKADIGELSE (\$ 229) 1704 LEGEMSBESKADIGELSE, KNIV (\$ 229)

	kroppsskade	1705 LEGEMSBESKADIGELSE, SKYTEVÅPEN (§ 229) 1714 LEGEMSBESKADIGELSE MED DØDEN TIL FØLGE (§ 229) 1716 LEGEMSFORNÆRMELSE M/SKADEFØLGE (§ 228,2.LEDD) 1752 Grov kroppskrenkelse 1753 Grov kroppskrenkelse, med følge død 1754 Kroppsskade 1755 Grov kroppsskade 1756 Grov kroppsskade, med følge død
Vold	Menneskehandel	1607 MENNESKEHANDEL - PROSTITUSJON (§224) 1611 MENNESKEHANDEL - KRIGSTJ. I FREMMED LAND (§224) 1613 MENNESKEHANDEL - TVANGSARBEID (§224) 1615 MENNESKEHANDEL - MENNESKEORGANER (§224) 1658 Menneskehandel, prostitusjon 1659 Menneskehandel, tvangsarbeid 1660 Menneskehandel, krigstjeneste 1661 Menneskehandel, indre organer 1668 Menneskehandel tilrettelegge mv
Vold	Grov menneskehandel	1608 MENNESKEHANDEL - PROSTITUSJON, GROV (§224) 1610 MENNESKEHANDEL - MENNESKEORGANER, GROV (§224) 1612 MENNESKEHANDEL - KRIGSTJ. I FREMMED LAND, GROV (§224) 1614 MENNESKEHANDEL - TVANGSARBEID, GROV (§224) 1662 Grov menneskehandel, prostitusjon 1663 Grov menneskehandel, tvangsarbeid 1664 Grov menneskehandel, krigstjeneste 1665 Grov menneskehandel, indre organer 1669 Menneskehandel tilrettelegge mv – grov
Vold	Mishandling i nære relasjoner	1506 MISHANDLING I FAMILIEFORH, MED LEGEMSKRENK (§ 219, 1. LEDD) 1507 MISHANDLING I FAMILIEFORH, UTEN LEGEMSKRENK (§219,1.LEDD) 1508 MISHANDLING I FAM.FORH, GROV, M LEGEMSKRENK (§219. 2. LEDD) 1509 MISHANDLING I FAM.FORH, GROV, U LEGEMSKRENK (§219,2. LEDD) 1768 Mishandling i nære relasjoner, med legemskrenkelse 1769 Mishandling i nære relasjoner, uten legemskrenkelse 1770 Grov mishandling i nære relasjoner, med legemskrenkelse 1771 Grov mishandling i nære relasjoner, uten legemskrenkelse
Vold	Trusler	506 PÅVIRKNING AV OFF. TJENESTEMANN VED TRUSLER (§128) [<i>Tilordnet kriminalitetstypen annen</i>] 557 Trusler mot offentlig tjenestemann, politi 558 Trusler mot offentlig tjenestemann, annen tjenestemann 1601 TRUSLER, DIVERSE (§ 227) 1603 TRUSLER, KNIV (§ 227) 1604 TRUSLER, SKYTEVÅPEN (§ 227) 1605 BOMBETRUSSEL(§227) 1609 TRUSLER, DIVERSE (§227) 1674 Trusler 1675 Trusler, med skytevåpen 1676 Trusler, med kniv eller annen liknende redskap

		<p>1677 Grove trusler 1678 Grove trusler, med skytevåpen 1679 Grove trusler, med kniv eller annen liknende redskap 1680 Trussel mot særskilt utsatte yrkesgrupper, helsepersonell 1681 Trussel mot særskilt utsatte yrkesgrupper, transportarbeider 1682 Trussel særskilt utsatte yrkesgr, oppl i grunn- og videregå utda</p>
Vold og Annen	Grupper med særskilt vern	<p>501 VOLD MOT POLITITJ.MANN (§ 127) 506 PÅVIRKNING AV OFF. TJENESTEMANN VED TRUSLER (§128) 555 Vold mot offentlig tjenestemann, politi 556 Vold mot offentlig tjenestemann, annen tjenestemann 557 Trusler mot offentlig tjenestemann, politi 558 Trusler mot offentlig tjenestemann, annen tjenestemann 559 Hindring av offentlig tjenestemann, politi 560 Hindring av offentlig tjenestemann, annen tjenestemann 561 Forulemping av offentlig tjenestemann, politi 562 Forulemping av offentlig tjenestemann, annen tjenestemann 1680 Trussel mot særskilt utsatte yrkesgrupper, helsepersonell 1681 Trussel mot særskilt utsatte yrkesgrupper, transportarbeider 1682 Trussel særskilt utsatte yrkesgr, oppl i grunn- og videregå utda 1774 Vold mot særskilt utsatte yrkesgrupper, helsepersonell 1775 Vold mot særskilt utsatte yrkesgrupper, transportarbeider 1776 Vold særskilt utsatte yrkesgr, oppl i grunn- og videregå utda 1802 ÆREKRENK. MOT OFF. TJ. M. (§251) 5001 HINDRING AV OFFENTLIG TJENESTEMANN (§ 326 NR.1) 5002 FORULEMPING AV OFFENTLIG TJENESTEMANN (§326 NR.2) 5011 HINDRING AV OFFENTLIG TJENESTEMANN (§ 326 NR.1) 5012 FORULEMPING AV OFFENTLIG TJENESTEMANN (§ 326 NR.2)</p>
Seksuallovbrudd	Voldtekt	<p>1401 VOLDTEKT (§ 192,1.LEDD) 1401 VOLDTEKT (§ 192,1.OG 2.LEDD) 1413 FORSØK PÅ VOLDTEKT (§ 192,JFR.PAR 49) 1420 VOLDTEKT (§ 192,2.LEDD) 1420 VOLDTEKT (§ 192,3.LEDD) 1423 GROVT UAKTSOM VOLDTEKT (§ 192,4.LEDD) 1451 Voldtekt u. samleie 1452 Voldtekt til samleie 1453 Grov voldtekt 1454 Grov uaktsom voldtekt 1455 Voldtekt forsøk</p>
Seksuallovbrudd	Seksuell omgang og voldtekt av barn u/14 år	<p>1402 SEKSUELL OMGANG MED BARN U/14 ÅR (§ 195) 1402 UTUKTIG OMGANG MED BARN U/14 ÅR (§ 195) 1403 SEKSUELL OMGANG MED BARN U/10 ÅR (§ 195) 1403 UTUKTIG OMGANG MED BARN U/10 ÅR (§ 195) 1460 Voldtekt av barn under 14 år 1461 Voldtekt til samleie av barn under 14 år 1462 Grov voldtekt av barn under 14 år 1463 Forsøk på voldtekt av barn under 14 år</p>

Seksual- lovbrudd	Seksuell handling og seksuelt krenkende eller annen uanstendig atferd overfor barn u/16 år	1418 SEKSUELL HANDLING MM MED BARN U/16 ÅR (\$ 200,2.LEDD) 1418 UTUKTIG HANDLING M.V MED BARN U/16 ÅR (\$ 212,2.LEDD) 1466 Seksuell handling med barn under 16 år 1467 Seksuelt krenkende atferd mv. overfor barn under 16 år
Seksual- lovbrudd	Seksuell omgang med barn 14-16 år	1404 SEKSUELL OMGANG MED BARN U/16 ÅR (\$ 196) 1404 UTUKTIG OMGANG MED BARN U/16 ÅR (\$ 196) 1464 Seksuell omgang med barn mellom 14 og 16 år 1465 Grov seksuell omgang mv. med barn mellom 14 og 16 år
Seksual- lovbrudd	Overgrepsmateriale og pornografi	1405 PORNOGRAFI, SKRIFTER/FILM/VIDEO MV (\$204) 1405 UTUKTIGE SKRIFTER/FILM/VIDEO M.V (\$ 211) 1421 PORNOGRAFI,SKRIFTER/BILDER/VIDEO MV VIA DATASYST. (\$204) 1470 Fremvis/still av seksu overgr mot barn el seksualiserer barn 1477 Pornografi
Seksual- lovbrudd	Annet eller uspesifisert seksuallovbrudd	1406 UTUKTIG ADFERD INKL. BLOTTING 1407 INCEST (\$ 197) 1408 HALLIKVIRKS. TILBY, FORMIDLE, ETTERS. PROSTITUSJON (\$202) 1408 HALLIKVIRKS. TILBY, FORMIDLE, ETTERS. PROSTITUSJON (\$202) 1409 KIKKING (\$212) 1410 PROSTITUSJON 1411 HELSERÅDSMELDING 1412 SEKSUELT KRENKENDE/UANSTENDIG ADFERD, BLOTTING MM (\$201) 1414 SKAFFE SEG UTUKTIG OMG.M/TRUSLER, UNDERF. ADFERD O.L (\$ 194) 1415 SEKSUELL OMGANG MED FOSTERBARN, STEBARN OL (\$ 199) 1416 UTUKTIG OMGANG MED BEVISSTLØS (\$ 193) 1417 SAMLEIE MED BROR/SØSTER (\$ 198) 1419 UTUKTIG OMGANG, MISBRUK AV STILLING (\$ 198) 1422 SEKSUELT KRENKENDE/UANSTENDIG ADFERD VIA DATASYSTEMER (\$201) 1422 UTUKTIGE KRENKELSER VIA DATASYSTEMER (\$ 212 1.LEDD) 1424 SEKSUELL OMG. MISBR AV STILLING, AVH.FORH. MM (\$ 193,1.LEDD) 1424 SEKSUELL OMG. MISBR AV STILLING, AVH.FORH. MM (\$ 193,1.LEDD) 1425 SEKSUELL OMG. UTNYTT. AV PSYKISK LIDELSE MM (\$193,2.LEDD) 1426 SEKSUELL HANDLING UTEN SAMTYKKE (\$200,1.LEDD) 1427 KJØP AV SEKSUELLE TJENESTER FRA PERSON UNDER 18 ÅR (\$203) 1428 KJØP AV SEKSUELLE TJENESTER (\$202A) 1429 Grooming - Bygge opp tillit for å utnytte barn seksuelt 1456 Misbruk av overmaktsforhold 1457 Seksuell omgang med innsatte mv. i institusjon 1458 Seksuell handling uten samtykke 1459 Seksuelt krenkende atferd 1468 Avtale om møte for å begå seksuelt overgrep 1469 Kjøp av seksuelle tjenester fra mindreårige 1471 Incest 1472 Søskenincest 1473 Seksuell omgang mellom andre nærstående

		1474 Hallikvirksomhet 1475 Formidling av prostitusjon 1476 Kjøp av seksuelle tjenester fra voksne 1478 Utstillingsforbud 1498 Seksuallovbrudd, diverse (strl. kap 26) 1499 SEKSUALLOVBRUDD, DIVERSE 1499 Seksuallovbrudd, DIVERSE 3899 Seksuallovbrudd, DIVERSE
Annen	Menneskesmugling	6151 Menneskesmugling 6151 MENNESKESMUGLING (§ 47,3.LEDD) 6157 Organisert menneskesmugling 6157 Organisert menneskesmugling (§47, 4. ledd) 9898 MENNESKESMUGLING